

BIJEENKOMSTEN

op dinsdag 12 december 1961 te 8 uur n.m.
in de Legerplaats „Oirschot”

op donderdag 14 december 1961 te 8 uur n.m.
in de Legerplaats „De Wittenberg”

op donderdag 11 januari 1962 te 8 uur n.m.
in de Legerplaats „Steenwijkerwold”

Voordracht gehouden voor de Vereniging ter beoefening
van de Krijgswetenschap

door

F. TOUBER

Luitenant-Kolonel van de Generale Staf
Hoofd G3 Staf 4 Divisie

over

HET TACTISCHE SAMENSPEL VAN DE GEMECHANISEERDE INFANTERIE MET DE TANKS

BIJEENKOMST TE OIRSCHOT

Voorzitter: Generaal-Majoor E. R. d'Engelbronner

De Voorzitter:

Mijne heren, namens het bestuur van de Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap heet ik U vanavond van harte welkom op deze vergadering.

Daar er geen huishoudelijke zaken zijn die om behandeling vragen, mag ik onmiddellijk het woord geven aan de spreker van hedenavond, de Luitenant-Kolonel Touber.

Overste Touber:

Mijnheer de voorzitter, oorspronkelijk lag het in de bedoeling het onderwerp van deze voordracht te doen luiden: Het optreden van gemechaniseerde eenheden. Om twee redenen is ten slotte gekozen voor de huidige formulering. De term „gemechaniseerde eenheden” doet nl. direct al denken aan pantserdivisies en zelfs aan grotere eenheden, terwijl het de bedoeling is, dat wij ons vanavond — daar waar troepen eenheden in het geding worden gebracht — bezighouden met de brigade en met lagere echelons. Bovendien leek het dienstig deze voor ons nieuwe stof enigermate te beperken. Zou worden gesproken van gemechaniseerde eenheden, dan zouden ten rechte de verzorgingselementen aandacht kunnen opeisen; eveneens trouwens de gemechaniseerde verkennings-eenheden, de gemechaniseerde artillerie en genie. Zeker zou dan de stof te omvangrijk zijn geworden om in één voordracht met enige grondigheid te

kunnen worden behandeld en zou men zich te veel tot algemeenheden moeten beperken. Zoals de voordracht er thans uitziet, zullen achtereenvolgens voor U de revue passeren:

- het mechanisatie- en motorisatieproces (zeer in het algemeen, d.w.z. de tactische overwegingen die tot dit proces hebben geleid);
- de karakteristieken van de gemechaniseerde infanterie;
- de taken van de gemechaniseerde infanterie in het kader van haar samenwerking met de tanks;
- de gevechtshandelingen van de gemechaniseerde infanterie ondergeschikt of gelijkwaardig aan de actie van de tanks;
- de gevechtshandelingen van de gemechaniseerde infanterie superieur aan de actie van de tanks;
- de opdrachten tot bescherming van de tanks;
- de regels voor het tactisch gebruik van de gemechaniseerde infanterie;
- goede en minder goed mogelijk geachte samenstellingen van teams bestaande uit tanks en gemechaniseerde infanterie;
- enkele voorbeelden van gevechtsformaties.

Het betoog zal in een tiental stellingen — die U reeds hebt kunnen aantreffen op de in Uw bezit gestelde uitnodiging tot bijwoning van deze voordracht — worden geresumeerd. Tevoren zullen echter reeds tijdens het uitspreken van de tekst, daar waar dat mogelijk en dienstig is, bepaalde conclusies worden getrokken.

Om nu tot de zaak te komen, moge eerst iets worden gezegd over het mechanisatie- en motorisatieproces dat zich in alle moderne legers voltrekt.

De mechanisatie en motorisatie

Hoewel niet kan worden voorspeld of een onverhoopte toekomstige oorlog van conventionele of van nucleaire aard zal zijn, is de aanname redelijk, dat alleen reeds de dreiging voortvloeiend uit de beschikbaarheid van tactische kernwapens bij alle operaties de eis stelt tot pantserbescherming en spreiding van de middelen der gevechtsvoering. „Pantsering” en „spreiding” zijn zgn. „survival”-maatregelen, die genomen zullen moeten worden. De wenselijkheid van realisatie van de pantsering kan wel buiten discussie worden gesteld, doch een grote moeilijkheid is, dat hoewel de noodzaak tot spreiding wordt onderkend, men zich realiseert dat hierdoor afbreuk wordt gedaan aan het gezamenlijke uitwerkingseffect van de middelen en bovendien geen actie van offensieve aard (aanwezig in alle operatievormen) denkbaar is zonder concentratie van dat uitwerkingseffect op de gewenste plaats en tijd. De spreiding dient daarom enerzijds zover te gaan als de veiligheid verlangt, doch mag anderzijds nooit verder gaan en niet langer worden gehandhaafd dan acceptabel is in het kader van de opdracht, welke uitvoerbaarheid gewaarborgd moet blijven. Gesteld kan worden, dat (in verband met de spreidings-eis) het moderne gevecht zich dient af te spelen met relatief weinig — maar dan beweeglijke — troepen in relatief grote gebieden. Dat moet wel zo zijn. Immers veel — statische — troepen in kleine ruimten verkeren in de onmogelijkheid om zich te verspreiden en lopen daardoor een groot risico. Evenmin zijn statische troepen in staat tot snelle concentratie van het gezamenlijke uitwerkingseffect van hun middelen op de tijdstippen en locaties waar dit nodig wordt geacht. Onder nucleaire zowel als onder conventionele omstandigheden

zal als manoeuvre-element een zeer mobiel en goed beschermd tank/infanterie-team moeten optreden. Van de samenstellende componenten van het team zijn de tanks van primair belang. Doch zonder de nabijheid van infanterie kunnen tanks slechts zelden efficiënt ageren. Moderne infanterie moet derhalve kunnen samenwerken met tanks, onder dezelfde condities kunnen worden ingezet, hetgeen behalve de eis van pantsering, de voorwaarde stelt van mechanisatie van de infanterie. De infanterie in het algemeen blijft echter tevens het wapen, dat in alle terreinen moet kunnen vechten, dat het nabijgevecht voert en de tankbestrijding met raketten en andere wapens ter hand moet kunnen nemen. Naast gemechaniseerde infanterie zal daarom behoefte blijven bestaan aan orthodoxe infanterie, en/of zo men wil, aan troepen van het vroegere dragondertype, die naar de plaats van actie kunnen rijden (nu in een modern bescherming biedend pantser), doch te voet vechten. Laatstebedoelde troepen behoeven niet dezelfde terreinvaardigheid als de tanks, waarom volstaan zou kunnen worden met voorziening met een gepantserd wielvoertuig. Een dergelijk soort infanterie wordt aangeduid als „gemotoriseerde” infanterie, ter onderscheiding van de gemechaniseerde.

Doch beperken wij ons nu verder tot die speciale infanterie, uitgerust met gepantserde rupsvoertuigen die als speciaal moet worden bestempeld, omdat zij is gecreëerd ter samenwerking met de tanks en bezien wij de

karakteristieken van de gemechaniseerde infanterie

De gemechaniseerde infanterie is

- uitgerust om te vechten (zoals de Fransen het uitdrukken) „in het ritme van de tanks”;
- snel, mobiel en beschermd dank zij haar gepantserde middelen, die kunnen optreden in alle terreinen waarin tanks kunnen ageren;
- soepel, mits zij is voorzien van de talrijke radioverbindingen, die samenwerking met de tanks onder alle omstandigheden mogelijk moeten maken;
- machtig, enerzijds door de eigen grote en gevarieerde infanterie-vuurkracht — nog verhoogd met een (boord)mitrailleur per groep — anderzijds door het schokvermogen van de pantservoertuigen.

Verlaat zij haar voertuigen (hetgeen nodig kan zijn), dan wordt afgezien van actie in het ritme van de tanks en is zij niet anders dan normale infanterie. Er dient naar te worden gestreefd haar acties te voet sterk in tijd en ruimte te beperken. Normaal moet zijn dat zij haar acties voert in samenwerking met de tanks en met de snelheid die de manoeuvre van de tanks kenmerkt. Eerst dan komt zij tot haar recht en kan zij opereren in een ruimer bereik. Uit de karakteristieken blijkt, dat zij in technisch en tactisch opzicht is aangepast aan de tanks. Door die aanpassing kunnen de regels voor het gebruik van deze soort infanterie niet dezelfde zijn als die voor de steeds te voet vechtende infanterie. Bij de aan de gemechaniseerde infanterie op het gevechtsveld toe te bedelen taken, moet zij nl. optreden als de onmisbare partner van de tanks. Gebruik los van de tanks zal worden afgestraft door prestatieverlies van de tanks zowel als van haarzelf.

Deze conclusie houdt niet in, dat tanks en gemechaniseerde infanterie steeds „gemengd” zullen moeten ageren. In de brigade, het laagste organieke echelon van verbonden wapens, zijn beide elementen niet even sterk vertegenwoordigd.

Bij de pantserbrigade overheerst het tank-element, bij de pantserinfanteriebrigade het gemechaniseerde infanterie-element. Hieruit zou reeds kunnen volgen, dat een standaard-menging van 1 op 1 al niet op voorhand in de bedoeling kan liggen. In het Franse leger b.v. is niet alleen de 1 op 1 menging doch ook de gecombineerde actie zonder dat tot menging wordt overgegaan, van één eskadron middelbare tanks met één gemechaniseerde infanteriecompagnie na een jaar van experimenteren daarmee, veroordeeld. Het lijkt juist, om in de gevallen dat een tank/infanterieteam wordt gevormd, zo mogelijk óf het tankelement óf het infanterie-element te doen overheersen, zulks afhankelijk van de conclusie voortvloeiende uit de ter bereiking van het gemeenschappelijke doel opgestelde beoordeling van de tactische toestand.

Het lijkt dienstig de begrippen „geïntegreerd” (gemengd) en „gecoördineerd” hier scherp te stellen. Bij geïntegreerd optreden zien wij één manoeuvre-element, zich richtend op één doel, opererend op één as, in één richting. Bij gecoördineerd optreden is sprake van meer dan een element, behorend tot verschillende wapens, elk vechtend in het eigen verband; het actie-tempo kan onderling verschillen, de elementen behoeven zich niet op hetzelfde doel te richten en ageren vaak op verschillende assen. Lang niet altijd zal tot vorming van gemengde teams moeten worden overgegaan. Gecombineerde actie zonder dat sprake is van menging, d.w.z. coördinatie tussen i.p.v. integratie van de beide componenten, zal vermoedelijk zelfs vaker voorkomen. De huidige Westduitse voorschriften geven aan, dat moeilijk is te zeggen wat vaker zal voorkomen, de zgn. „gemischte Gliederung” of de zgn. „reinrassige Gliederung”. In Frankrijk kan men de mening beluisteren, dat het belangrijk is van beide wapens althans het peloton intact te houden, d.l.z. geen delen ervan te integreren in een peloton van het andere wapen. Als uitzondering op deze regel noemt men de spits (l'échelon de tête) bij de opmars en de teamvorming bij het vertragend gevecht. Overwegend is men daar trouwens geporteerd voor nauwe coördinatie, doch men is enigszins afkerig van integratie. De kreet „conservez les chars moyens pour une mission autonome” hoort men in Franse vakkringen dikwijls. Ook in West-Duitsland kan men deze opvatting wel eens horen verkondigen, doch daar sluit men toch voor geen enkel niveau de „gemischte Gliederung” uit. Evenmin doet men dit in de U.S. Army. Voor de weergegeven Franse gedachten, bedoeld wordt de afkeer van menging van de gemechaniseerde infanterie met middelbare tanks, is wel een verklaring.

In de Franse pantserinfanteriebrigade komen geen middelbare, doch lichte tanks voor. De gemechaniseerde infanterie van zo'n brigade wordt als regel wél gemengd met deze lichte tanks. Die lichte tankeenheden hebben nl. geen organieke infanterie, doch in de Franse middelbare tankbataljons (uitsluitend voorkomende in de pantserbrigade) heeft elk eskadron een organiek gemechaniseerd infanteriepeloton, dat daarin is opgenomen ter bescherming van de tanks. Hier is dus sprake van een organieke menging met een duidelijk beperkt doel. Integratie van meer gemechaniseerde infanterie — zo redeneert men — zou het karakter van de pantserbrigade aantasten. In Nederland ligt het niet in het voornemen over te gaan tot invoering van deze laatste soort gemechaniseerde infanterie. Te onzent zullen de middelbare tankeenheden ook in de toekomst verstoken blijven van organieke infanterie. Trouwens, het moge duidelijk zijn, dat de Franse conceptie (hoe interessant ook) voor ons

geen goed voorbeeld is. De Nederlandse pantserinfanteriebrigade (het opstellen van pantserbrigades overweegt de KL thans niet) heeft meer aanrakingspunten met de Duitse Panzergrenadierbrigade.

Welke taken zullen zijn weggelegd voor de te onzent in te voeren gemechaniseerde infanterie in het kader van haar samenwerking met de tanks? In het algemeen zal zij de acties van de tanks moeten steunen, moeten inleiden en/of moeten completeren. Zij zal dit kunnen doen door

- de tanks te steunen met haar vuur en (eerder nog) door te manoeuvreren ten profijte van de tankacties;
- door op te treden vóór de tanks uit (dan steunen de tanks de gemechaniseerde infanterie), op gelijke hoogte (al dan niet gemengd) met de tanks of door de tanks af te lossen;
- door de tanks te beschermen.

De wijze waarop het gezamenlijk optreden ten uitvoer wordt gelegd en de regeling van de bevelsverhoudingen zijn delicate zaken. In vele gevallen zullen de wenselijke wijze van samenwerken en de juiste bevelsverhoudingen zich a.h.w. vanzelf presenteren. In vele andere gevallen zal voorlopig nog twijfel bestaan en zal gestudeerd, geëxperimenteerd en ten slotte geconcludeerd moeten worden. Straks zal voor een aantal gevallen worden gekozen voor

- óf optreden van de tanks en de gemechaniseerde infanterie elk in het eigen verband, óf voor vorming van gemengde teams;
- bepaalde bevelsverhoudingen.

Mogelijk zult U daarna opmerken: Ja, in de genoemde gevallen is de zaak wel duidelijk. Welnu, dan zouden wij met de algemene gedachtevorming toch al enigszins op weg zijn. Mogelijk ook zult U bezwaren hebben. Laten wij dan van gedachten wisselen en trachten tot iets te komen dat hout snijdt.

Nader ingaande op het gezamenlijk optreden, wil ik thans behandelen de

Gevechtshandelingen van de gemechaniseerde infanterie ondergeschikt of gelijkwaardig aan de actie van de tanks

In het *aanvallend gevecht* zijn daarbij vier soorten van acties, d.w.z. inzetmogelijkheden voor de gemechaniseerde infanterie te onderkennen:

1e. Kan de gemechaniseerde infanterie *de manoeuvre van de tanks dekken*, in het bijzonder tegen acties van vijandelijke infanterie, hetzij door haar vuur, hetzij door achtereenvolgens bepaalde punten in het terrein te bezetten. Trouwens, de ene wijze van optreden sluit de andere niet uit. Zo optredend effent de gemechaniseerde infanterie het pad voor een kansrijke tankmanoeuvre.

Bij deze soort acties zal meestal niet worden overgegaan tot vorming van gemengde teams, doch zullen tanks en gemechaniseerde infanterie elk in eigen verband optreden. Bevelsverhouding: als regel zal een cavalerist de totaalactie commanderen.

2e. Kan de gemechaniseerde infanterie *samen met de tanks deelnemen aan de successievelijke vernietiging of neutralisatie* van vijandelijke weerstanden; speciale aandacht wijdt zij hierbij aan de vijandelijke anti-tank wapens.

Afhankelijk van de aard van het terrein en van het vijandelijk dispositief (middelen zowel als mogelijkheden) zal de infanterie of zullen de tanks voorop gaan, zullen beide componenten naast elkaar aanvallen of zal worden over-

gegaan tot vorming van gemengde teams. De commandant van de sterkst vertegenwoordigde component zal als regel de totaal-actie commanderen.

3e. Kan de gemechaniseerde infanterie *samen met de tanks het gemeenschappelijk aanvalsdoel bestormen*. In dit geval kan men het gemengde team aantreffen. De commandant van de overheersende component zal de totaal-actie commanderen.

4e. Kan de gemechaniseerde infanterie het door de tanks of door het tank/infanterie-team *doorschreden terrein zuiveren en bezetten en het contact met de vijand onderhouden*. Het gros van de tanks zal achterwaarts gerced-gemaakt en gehouden worden voor toekomstig offensief optreden.

In het verdedigend en vertragend gevecht kunnen drie actie-soorten, inzetmogelijkheden, worden onderscheiden:

1e. Kan de gemechaniseerde infanterie *terreindelen verdedigen*. Dit is geenszins een ideaal gebruik, doch deze wijze van optreden kan nodig zijn. Zij voert dan een actieve verdediging, d.w.z. haar gros beweegt zich van de ene afwachtingsofstelling naar de andere en bezet tijdig voorbereide locaties als het gevechtsverloop daartoe noopt. De gemechaniseerde infanterie vecht dan in haar eigen verband, terwijl dat met de tanks eveneens het geval is. Infanterie voorzien van gepantserde wielvoertuigen kan op dezelfde wijze optreden, doch is nu eenmaal minder terreinvaardig en kwetsbaarder. De gemechaniseerde infanterie zelfstandig te belasten met een zgn. mobiel te voeren verdediging lijkt niet wel mogelijk. Een beweeglijk gevoerde verdediging staat en valt met de slagkracht van de daarbij aan te houden reserves. Een gemechaniseerde infanterie-eenheid is alleen of met weinig tanksteun niet in staat die slagkracht op te brengen.

Beoogt men de laatstbedoelde wijze van verdedigen, dan zullen hieraan belangrijke aantallen tanks te pas moeten komen. Wenst men — bij uitzondering — steunpunten permanent te doen bezetten, dan kan daar beter infanterie te voet voor worden gebruikt.

2e. In het vertragend gevecht neemt de gemechaniseerde infanterie o.a. de *tijdelijke verdediging van statische opstellingen* voor haar rekening. Hierbij wederom optredend in het eigen verband. Ook infanterie voorzien van gepantserde wielvoertuigen kan deze taak op zich nemen. Infanterie die op drie-tonners zou moeten worden verplaatst is minder geschikt voor deze taak.

3e. In de verdediging zowel als in het vertragend gevecht kan de gemechaniseerde infanterie de *tegenaanvallen van de tanks steunen met haar vuur*. Doch zij kan ook — in geïntegreerd of in gecoördineerd verband — *deelnemen aan de manoeuvre*. Dan is zij in haar element en verricht zij ten volle de taak waarvoor zij is geschapen.

Voor deelname aan tankmanoeuvres is de infanterie voorzien van gepantserde wielvoertuigen minder geschikt, infanterie te voet is er beslist onge-schikt voor.

De conclusie kan worden getrokken, dat in het aanvallend gevecht en bij het offensieve element van het verdedigend en vertragend gevecht de tanks de gemechaniseerde infanterie meestal zullen domineren. In een verdedigend gevecht van meer statisch karakter en bij het uitvoeren van het tijdelijk statische element van het vertragend gevecht domineert de gemechaniseerde infanterie over de tanks.

Bij de tot nu toe beschreven wijzen van optreden lag over het algemeen toch wel het zwaartepunt bij de tanks; in de beslissende fasen mochten de tanks de zwaarste last dragen en slechts incidenteel wordt het accent verlegd naar de gemechaniseerde infanterie. Dit is geenszins verwonderlijk, want nogmaals: de gemechaniseerde infanterie is gecreëerd om met de tanks samen te werken, ten einde de tankactie efficiënter te doen zijn.

Doch ook zijn denkbaar

Gevechtsbehandelingen van de gemechaniseerde infanterie superieur aan de actie van de tanks

- Belet het terrein (waterlopen, moerasgebieden, sterke accidentering en compartimentering, mijnevelden, andere kunstmatige hindernissen) en/of vijandelijke actie het voorwaarts gaan van de tanks, dan neemt de in het eigen verband optredende gemechaniseerde infanterie — zo lang mogelijk voorwaarts gaand in de bescherming biedende voertuigen, doch die verlatend als dat nodig is — de leiding in het gevecht. In samenwerking met genie (pioniers) vestigt zij bruggehoofden en doorbreekt zij mijnevelden, gesteund door het vuur van artillerie en tanks.
- Ook als het terrein en/of de vijandelijke actie het voorwaarts gaan van de tanks niet belet, doch wel een efficiënt optreden ervan omdat zij te veel zouden worden beperkt in hun bewegingsmogelijkheid, b.v. in bossen en in oorden, neemt de ook dan in het eigen verband optredende gemechaniseerde infanterie de leiding.

Ook in het laatste geval wordt afwisselend opgezeten en te voet geageerd, een dualistische capaciteit die de tanks niet bezitten. Deze vallen nu terug in de ondergeschikte rol van steunverlening. De gemechaniseerde infanterie zal ernaar streven snel te handelen. Het pad moet weer worden geëffend voor ons krachtigste manoeuvre-middel; de mobiele inzet van de tanks moet zo spoedig als kan mogelijk worden gemaakt. De bevelsverhoudingen zijn hier gemakkelijk te construeren.

Bewust worden apart en laatstgenoemd de

Opdrachten tot bescherming van de tanks

En daar kunnen wij kort over zijn. Middelbare tankeskadrons die over een organiek infanteriepeloton beschikken, worden beschermd door dat peloton. In het KL-eskadron ontbreekt zo'n peloton. Inderdaad kan het nodig zijn, dat gemechaniseerde infanterie wordt uitgetrokken om onze tanks, als die niet in actie zijn, te beschermen. Doch voor dit doel wordt onze gemechaniseerde infanterie niet gecreëerd. Slechts als het tankpersoneel dit niet zelf kan doen (het moet erop rekenen het wél zelf te moeten doen) en geen andere troepen-soort hiervoor beschikbaar is en de kostbare tanks zonder extra bescherming te genieten in de waagschaal zouden worden gesteld, mag voor dit doel in bescheiden mate een beroep op de gemechaniseerde infanterie worden gedaan. Van samenwerking kan dan moeilijk meer worden gesproken en de bevelsverhouding is uiteraard geen probleem.

Met in gedachten de beweringen vervat in het begin van deze voordracht, de karakteristieken, de op te dragen taken en de wijzen waarop de ontvangen opdrachten zouden kunnen worden uitgevoerd, zal worden getracht over te gaan tot het opstellen van

Regels voor het tactisch gebruik van gemechaniseerde infanterie

Enkele van die regels zijn uit de voorgaande redeneringen — bij gebrek aan voldoende eigen praktische ervaring ter zake voor een goed deel gebaseerd op ervaringen van bondgenoten — vrij vlot te destilleren. Ook al omdat daaromtrent unanieme meningen bestaan. Op bepaalde punten echter, als b.v. de onderlinge sterkteverhouding waarbij de samenwerking met de tanks het best tot haar recht komt, de gevallen waarin geïntegreerd of slechts ge-coördineerd met de tanks moet worden geageerd, opgezeten op de voertuigen dan wel te voet moet worden opgetreden, is het niet zo eenvoudig regels te stellen. U hebt er echter recht op een mening te vernemen, al was het alleen maar om die straks eventueel te kunnen aanvechten. Welnu, U zult een mening vernemen.

Alvorens over te gaan tot het formuleren van regels, eerst nog een beknopte weergave van in het buitenland geuite opvattingen t.a.v. een tweetal belangrijke aspecten. Daar is dan allereerst: *De kwestie van het vechten opgezeten op de voertuigen dan wel te voet.* De officiële Westduitse mening, weergegeven in het equivalent van onze Gevechtshandleiding, acht het gevecht zonder dat de voertuigen worden verlaten normaal, het gevecht te voet uitzondering. Daar staat de Franse officiële mening, vertolkt in hun equivalent van onze Gevechtshandleiding, tegenover. De Fransen zeggen dat het voertuig een transportmiddel is, doch dat de bemanning te voet vecht. Zij sommen echter meerdere uitzonderingen op (de opmars, de achtervolging, het vertragend gevecht, het gevecht ter zelfverdediging) en geven andere regels, die de eerste bewering weer op losse schroeven zetten. Niettemin, een infanteriegevechtsvoering is niet vergelijkbaar met een tank of met een ELC (engin léger de combat), voor welker bemanning het gevecht te voet is uitgesloten. *Gecconcludeerd kan worden, dat de gemechaniseerde infanterie moet manoeuvreren zonder te debarkeren en waar mogelijk eveneens moet vechten zonder te debarkeren.*

Als bij elke actie waarbij sprake is van coördinatie en integratie, zal het hoogste rendement worden verkregen als de componenten elkaar door en door kennen, d.w.z. als zoveel mogelijk dezelfde infanterie- en tankeenheden gezamenlijk optreden. *Daaraan zit vaak vast het verbreken van het organieke bataljonsverband.* Dat is wel een bezwaar. De indruk bestaat, dat daarom in bepaalde Duitse kringen wel wordt gedacht aan het in de toekomst formeren van een organiek „Bataillon aller Waffen”. De Fransen hebben daarmee geëxperimenteerd, doch zijn ervan teruggekomen. Zo'n „Régiment inter-Armes” werd door hen te star bevonden. *C'est la mission qui commande*, is de opvatting die men thans huldigt, d.w.z. de te verrichten taak is bepalend voor de samenstelling van de troep die haar moet verrichten. Ik moge voorlopig kiezen voor de laatste gedachte. Van deze voorlopige keuze ben ik niet teruggekomen na lezing van het artikel van de Amerikaanse majoor Bowan in het tijdschrift „Armor” van mei-juni van het vorige jaar, dat in onze Militaire Spectator van augustus j.l. in uittreksel werd opgenomen. („The new look for the Armour battalion”). De auteur pleit voor vorming van geïntegreerde tank-/infanteriebataljons, hoewel hij de starheid ervan onderkent. Hij acht echter een bataljon van twee tankeskadrons en twee gemechaniseerde infanteriecompagnieën een compositie die gemakkelijk over kan gaan op drie—een en een—drie formaties. Maar dan moeten immers toch steeds de bataljonsverbanden

worden verbroken, alsook bij vorming van kleinere teams de compagnies- en eskadronsverbanden.

Een poging wagende thans enkele regels te formeren, komen de volgende naar voren:

Regel 1: Gemechaniseerde infanterie moet zo enigszins mogelijk niet zelfstandig worden gebruikt, doch worden ingezet in nauwe binding met de tanks.

Regel 2: Gemechaniseerde infanterie moet ook in staat zijn te voet te vechten, doch dit slechts doen als de factor „terrein” en/of „vijandelijk dispositief” daartoe dwingen. Een gevecht te voet moet in tijd en ruimte sterk worden beperkt, omdat alsdan de beweging langzaam en onbeschermd zal moeten verlopen.

Regel 3: Splitsing van het bataljon en zelfs van de compagnie moet voorschijnlijk normaal worden geacht.

Regel 4: Het grootste rendement wordt verkregen door zoveel mogelijk dezelfde gemechaniseerde infanterie-eenheid (bataljon, compagnie) te koppelen aan dezelfde tankeenheid (eskadron, bataljon).

Regel 5: Zeer kleine teams van gemechaniseerde infanterie en tanks ontwikkelen te weinig slagkracht. Voor beide wapens moet — behoudens enkele uitzonderingen — het peloton als niet verder splitsbaar worden beschouwd.

Voorzichtigheidshalve is geen groter aantal regels opgesteld en zelfs dit beschieden vijftal zou ik gaarne in oefeningen beproefd willen zien.

Welke goede en minder goed mogelijk geachte samenstellingen van infanterie/tank teams kunnen nu worden onderkend?

Van het bataljon naar beneden gaande (de brigade is op zich zelf al een infanterie/tank team) en redenerende van de gemechaniseerde infanterie uit, dienen de volgende mogelijkheden zich aan:

Op bataljons-niveau

1e. *Kan een versterkt infanteriebataljon worden geformeerd* door onder bevel stelling van één of meer tankeskadrons of -pelotons. Deze gang van zaken is normaal te achten.

De onder bevel gestelde tanks kunnen pelotonsgewijze in de infanterie-compagnieën worden geïntegreerd of de actie van de tanks kan eskadrons- of pelotonsgewijze met de actie van de gemechaniseerde infanterie worden gecoördineerd.

2e. *Het gemechaniseerde infanteriebataljon kan een compleet tankbataljon onder bevel krijgen.* Ook hier is geïntegreerd of gecoördineerd optreden mogelijk. Vorming van een dergelijk team wordt niet aanbevolen.

3e. *Het gemechaniseerde infanteriebataljon kan als geheel onder bevel worden gesteld van een tankbataljon.* Dit wordt evenmin een ideale constructie geacht, doch wordt niettemin geprefereerd boven de in het voorgaande punt omschreven — omgekeerde — bevelsverhouding.

Invzet van het gemechaniseerde infanteriebataljon zonder integratie of coördinatie met tanks moet zo veel mogelijk worden vermeden.

Op compagnies-niveau

1e. *Kan de intact gehouden compagnie optreden gecoördineerd met of geïntegreerd in een (bij voorkeur hoger) tankverband.*

2e. *Kan een versterkte compagnie worden geformeerd door onder bevel stelling van één of meer tankpelotons.*

- 3e. *De compagnie kan een compleet tankeskadron onder bevel krijgen, hetgeen echter niet wordt aanbevolen.*
- 4e. *De compagnie kan als geheel onder bevel worden gesteld van een tankeskadron, hetgeen evenmin wordt aanbevolen.*

Inzet van de gemechaniseerde infanteriecompagnie zonder integratie of coördinatie met tanks moet zoveel mogelijk worden vermeden.

Op pelotons-niveau

- *Kan het peloton worden gebruikt ter versterking van tankeenbeden van pelotons- of hoger niveau.*
- *Kunnen met een peloton tanks versterkte infanterie-pelotons worden gevormd.*

Zelfstandige inzet van het gemechaniseerde infanterie-peloton moet zoveel mogelijk worden vermeden.

Het betoog moge worden geïllustreerd met een viertal voorbeelden van

Enkele mogelijke gevechtsformaties

Offensieve acties

- *Het gemechaniseerde infanteriebataljon op voorhoede tijdens de opmars ter vestiging van grondcontact met de vijand.*

Zie figuur 1 (bijlage A)

- *Aanval van een versterkt tkesk.*

Zie figuur 2 (Bijlage B)

Defensieve acties

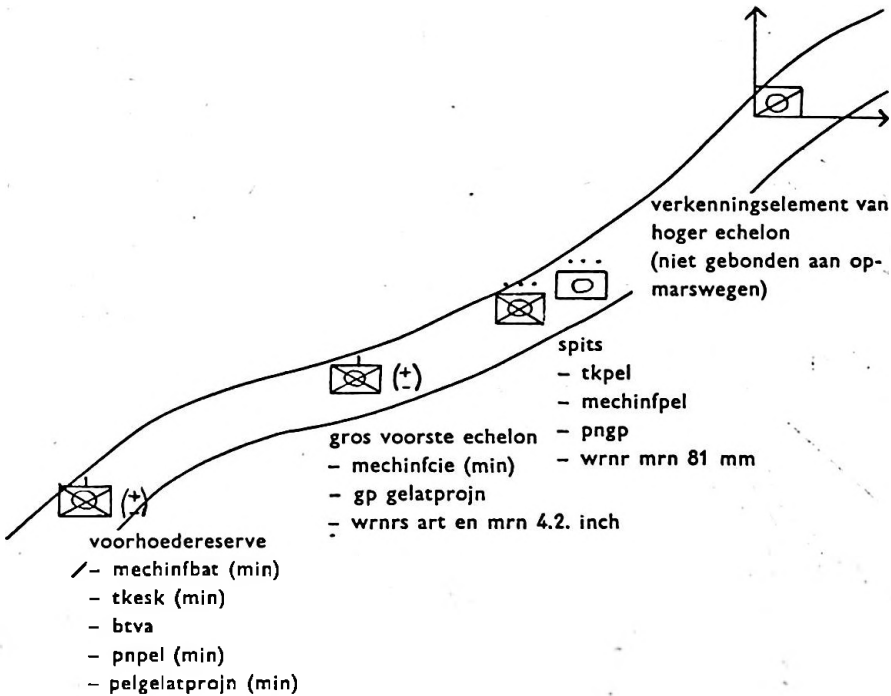
- *Verdediging van een versterkt mechinfbat.*

Zie figuur 3 (Bijlage C)

- *Vertragend gevecht van een versterkt mechinfbat.*

Zie figuur 4 (Bijlage D)

Figuur 1 — Bijlage A

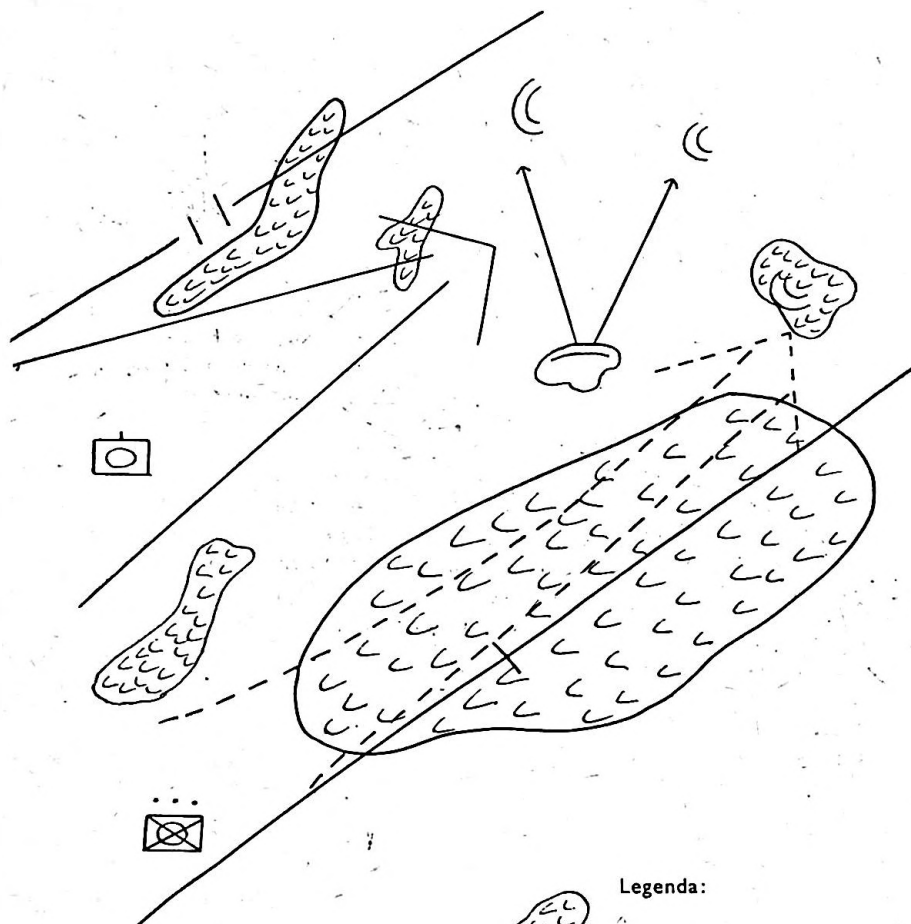

Toelichting bij figuur 1

Het voorbeeld geeft aan een voorhoede van een mechinfbat versterkt met een tkesk. Bij spits en voorhoedereserve kan sprake zijn van gemengde teams.

- Loopt de opmarsweg door overzichtelijk terrein, dan kan in de spits het tkpel (5 mbtks) worden gevolgd door het mechinfpel (4 infanteriegevechtsvoertuigen).
- Loopt de opmarsweg door onoverzichtelijk terrein, dan zal het mechinfpel voorop gaan en zich zo nodig in het zijterrein evenwijdig aan de marsweg voortbewegen. Het kan nodig zijn, dat de mechinfcie hierbij de voertuigen verlaat. De voorwaartse beweging van de gehele voorhoede (en daardoor ook van de volgende hoofdmacht) zal dan meestal slechts sprongsgewijs kunnen plaatshebben. De commandant van het tkpel is commandant van de spits.

Figuur 2 — Bijlage B

Legenda:

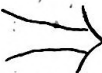
bedekt terrein

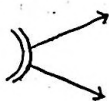
vij posities

inleidende actie van
het mechinfpel

manoeuvre van het
tksk

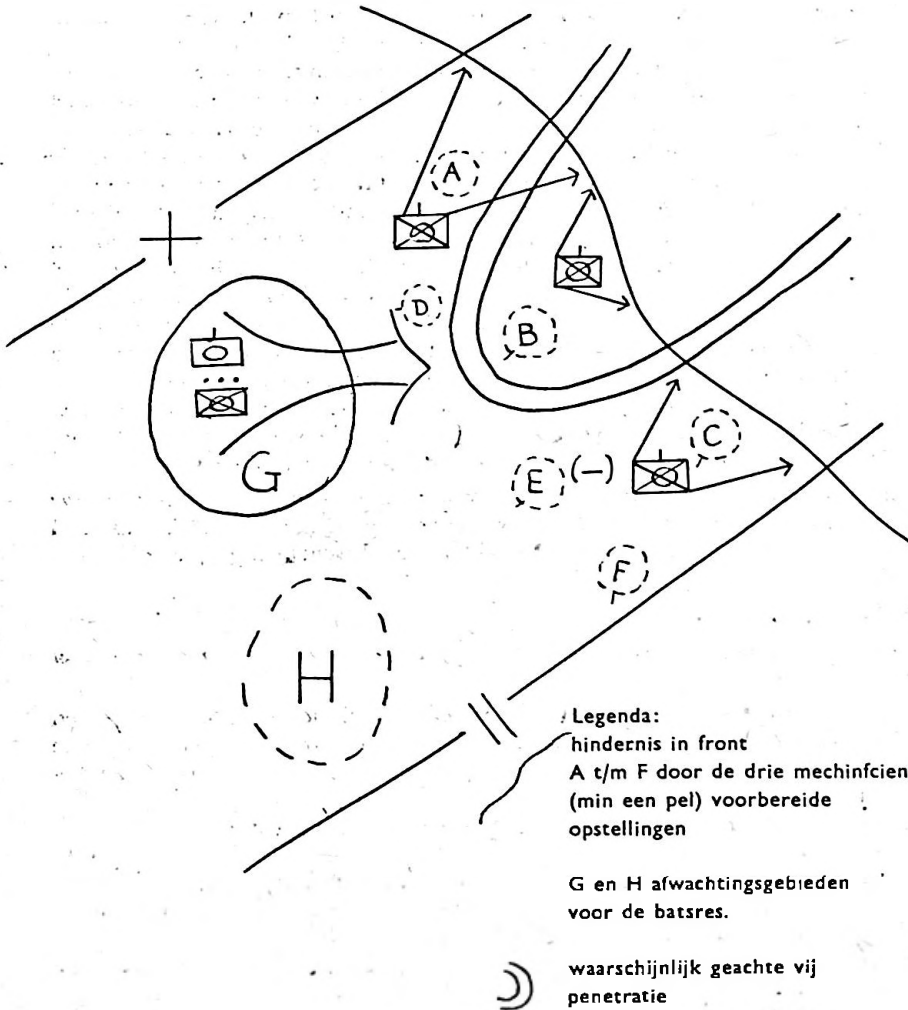

in stelling gebrachte
automatische infwapens

Toelichting bij figuur 2

Hier (een aanval van een tkesk versterkt met een mechin[spel]) geen integratie doch coördinatie. De inleidende infanterieactie (voor zover mogelijk uitgevoerd in de bescherming biedende voertuigen) maakt de snelle hoofdactie van het tkesk mogelijk. (Ter vereenvoudiging is de rol van de artillerie zowel als die van de pioniers buiten beschouwing gelaten).

Figuur 3 — Bijlage C

Toelichting bij figuur 3

Gedacht verloop van een verdedigend gevecht van een mechin[bat versterkt met een tkesk.

- De mechinfcien zenden elementen uit ter bewaking van de hindernis. Deze gevechtsbeveiliging wijst vijandelijke verkenningen en andere kleine ondernemingen terug, doch wijkt voor vijandelijk optreden van enige betekenis.
- De mechinfcien houden stand in de omgeving van de voorbereide opstellingen A, B en C. Slechts op hoger bevel vallen zij terug op de voorbereide opstellingen D, E, F.
- Als de waarschijnlijk geachte vijandelijke penetratie zich realiseert, zal aan de cie omgeving B bevolen kunnen worden terug te vallen op E.
- De mechinfcien in de omgeving van A en C kunnen alsdan stand houden en een indammingsfunctie verrichten.
- De batsres (aanwezig in G) kan zondig met het mechinfpel de indamming van de vijand completeren in omgeving D en het tkesk kan (al dan niet met a-wapensteun) overgaan tot de tegenaanval ter vernietiging of terugwerping van de vijand. Mocht versterking van de afdamming niet nodig worden geacht, dan kan het mechinfpel óf de tegenaanvalsactie van het tkesk onmiddellijk volgen, óf worden ingezet ter beveiliging van de linkerflank van het esk. Is de krachtsverhouding voor de verdediger te ongunstig, zodat de tegenaanval geen redelijke kans van slagen heeft, dan zal de batsres zich ertoe moeten beperken de indamming te garanderen en een eventuele tegenaanval over moeten laten aan het hogere echelon. Na inzet van de tegenaanval (door welk echelon dan ook) blijft nog de mogelijkheid open de niet of nauwelijks geschokte mechinfcien A en C óf in te schakelen voor secundaire flankacties, óf te gebruiken voor zuivering van het door de manoeuvre van de tegenaanval doorschreden terrein.
- Een dergelijke verdediging kan ook nog (zij het minder goed) worden gevoerd door infanterie voorzien van gepantserde wielvoertuigen. Orthodoxe infanterie is niet in staat tot verdediging op deze wijze.

Ook bij dit voorbeeld moet eerder worden gesproken van een zeer nauwe coördinatie dan van integratie. (Ter vereenvoudiging is wederom het aandeel van de artillerie en genie in het gevecht buiten beschouwing gelaten).

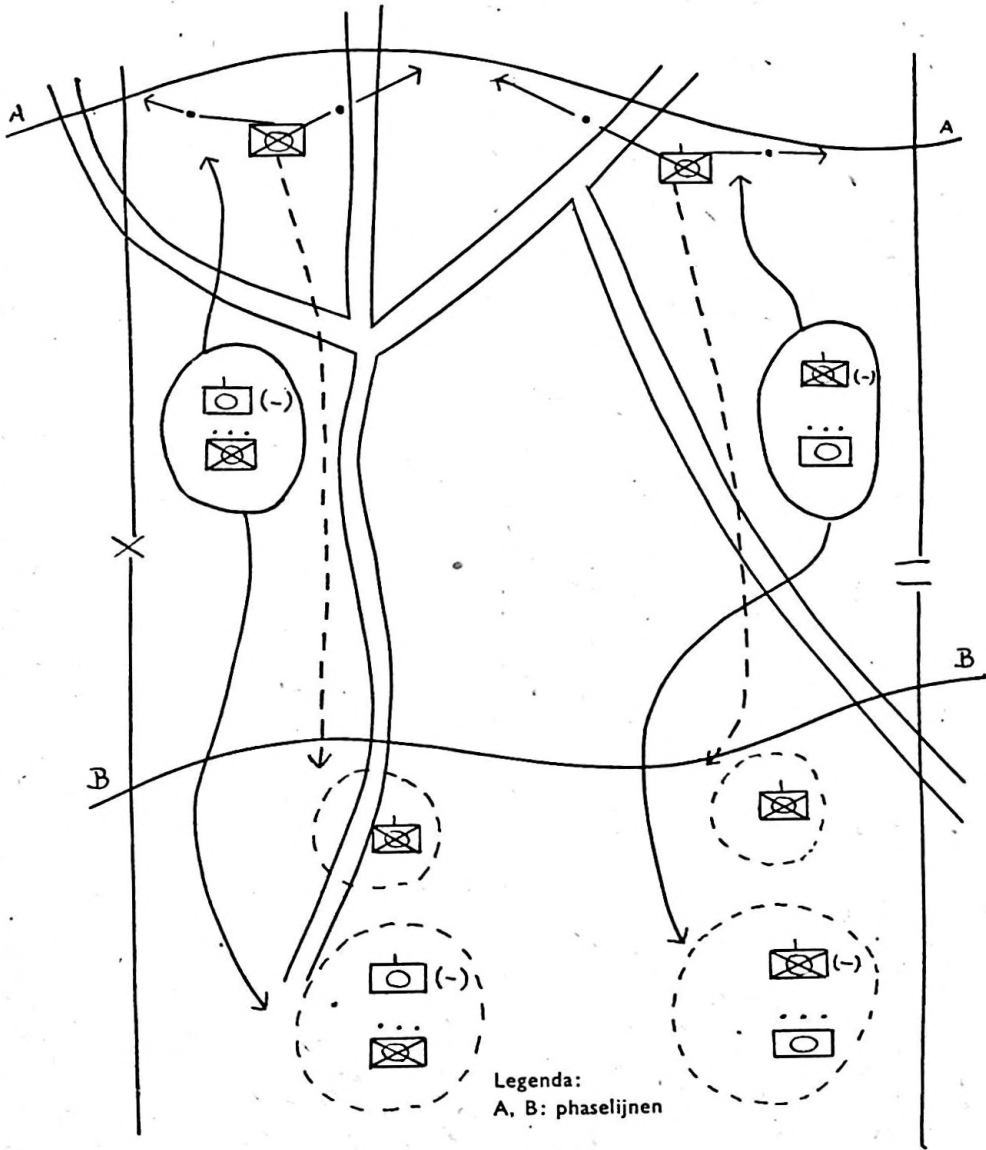
Toelichting bij figuur 4

Gedacht verloop van een verdragend gevecht van een mechinfbat versterkt met een tkesk.

- De vuuropening van verdragende wapens (artillerie) op grote afstand en het stellen van vernielingen om de aanvaller in het vroegst mogelijke stadium afbreuk te doen en te dwingen tot voortijdige ontplooiing, is buiten beschouwing gelaten.
- Twee mechinfcien voeren in lijn A een tijdelijke verdediging van statisch karakter.
- Op bevel breken deze cien het gevecht af en wijken terug naar de opstellingen in de lijn B, daartoe zo nodig in staat gesteld door de gemengde teams achter hen die het gevechtscontact overnemen.
- Tussen A en B wordt het mobiele verdragende gevecht gevoerd door de gemengde teams.
- Een bataljonsreserve wordt niet aangehouden.

Dit voorbeeld toont twee in het eigen verband agerende mechinfcien en twee gemengde teams.

Figuur 4 — Bijlage D

Legenda:
A, B: phaselijnen

— · — → bewaking en tijdelijke verdediging door mechinf.

- - - - - terugvallen van de mechinf.

↔ overnemen van het gevechtscontact door gemengde tank/infanterie teams.

↔ strijdend teruggaan van de gemengde teams.

De Voorzitter:

Ik dank de Overste Touber voorlopig zeer voor zijn voordracht.

Ik verzoek hen die een vraag te stellen hebben zich gedurende de pauze bij de secretaris-penningmeester op te geven. Wij zullen dan nu een half uur pauzeren.

Mijne heren, voor de discussie hebben zich opgegeven Kolonel Nix, Overste Van Pelt, Overste Luining, Majoor Hageman, Ritmeester Van der Hoog en Majoor Voges. Ik ben blij dat — vooral ook uit het „nest” van de cavalerie — een groot aantal sprekers zich heeft opgegeven. Ik verzoek hen in de volgorde die ik zoëven heb gegeven, om hier te willen komen. De Kolonel Nix graag.

Kolonel Nix:

Mijnheer de voorzitter, ik heb een viertal vragen. En mijn eerste vraag betreft de spits. U weet dat bij onze divisie de Generaal een bepaald ontwerp heeft gemaakt, waarin hij heeft vastgesteld hoe hij de spits uitgevoerd wenst te zien. Deze bestond als hoofdbestanddelen uit een peloton tanks en een groep infanterie — wij zullen het nu over het vervoer van die infanterie niet hebben —, en dan nog pioniers enz. enz. Bij oefeningen is ons gebleken dat een groep infanterie beslist te weinig is. Hier werd het voorbeeld gegeven dat een peloton tanks met een peloton infanterie met bepaalde versterkingen de spits zouden vormen. Dit is mij en velen hier in de brigade uit het hart gegrepen, maar wij zijn het niet eens met te stellen dat de commandant van het tankpeloton dan de commandant van de spits zou zijn; wij zouden graag willen dat daarvoor als commandant een plaatsvervangend eskadronscommandant of een plaatsvervangend compagniescommandant zou worden aangewezen. Dit is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag is, dat er in het betoog gezegd werd dat er ook teams zouden kunnen worden samengesteld uit een eskadron en een compagnie. Ook dáár is volgens mij het commando niet juist gelegd. Wanneer wij een team krijgen met de slagkracht van een eskadron tanks en met de vuurkracht en de mobiliteit plus andere mogelijkheden van een gemechaniseerde infanteriecompagnie, dan zou ik graag zien dat daar een bepaalde commandant over werd aangewezen en dat kan. Onze tegenwoordige verbindingsmiddelen laten zeker toe dat hiervoor een net wordt gecreëerd dat de bevelvoering mogelijk maakt.

Mijn derde vraag is: de spreker stelde dat wanneer een tankinfanterieteam of een infanterietankteam een doel genomen zou hebben, daarna het contact met de vijand gelegd zou worden of onderhouden zou worden door de gemechaniseerde infanterie. Ik geloof dat gemechaniseerde infanterie die heeft geconsolideerd op het doel en bezig is de consolidatie te verbeteren, weinig tijd zal hebben om nog contact te onderhouden met de vijand. Ik geloof dat dit een taak is die is weggelegd voor onze gemechaniseerde verkenningcompagnie.

Ten slotte zou ik graag hebben gehoord, dat de gemechaniseerde infanterie gewend werd aan een zeer straffe radioprocedure zoals bij ons, bij de cavalerie, om zondig ook bevelen uit de zadel te kunnen geven. Dat waren mijn vier vragen.

Overste Van Pelt:

Mijnheer de voorzitter, de punten die ik naar voren wil brengen, zijn gedeeltelijk vraagpunten voor mij en gedeeltelijk zijn zij een nadere toelichting, die ik mijnerzijds noodzakelijk acht op datgene wat de inleider heeft gezegd. Mijn opmerkingen komen hoofdzakelijk voort uit het feit dat wij hier nu een nieuw middel hebben gekregen. Wij krijgen nu infanterie die gebruik gaat maken van het gepantserde rupsvoertuig. Nu heeft de inleider ons vanavond laten zien hoe onze tactiek moet zijn bij dat gebruikte middel. Het is natuurlijk zo, dat én de middelen én de tactiek als het ware samen moeten zijn opgegroeid. Ik ben in de gelukkige omstandigheid geweest om vele jaren her al, omstreeks 1955, bij de geboorte aanwezig te zijn van het voertuig dat binnen enige tijd in de Koninklijke Landmacht zal worden ingevoerd. Dit brengt mij op het eerste punt ter verduidelijking van hetgeen de inleider heeft gezegd. Dat is de strijdvraag of die infanterie op dit voertuig nu opgezeten moet vechten of dat het voertuig een transportmiddel is, of dit nu een VTT of dat het een VCI is. Toen dit voertuig in zijn huidige conceptie werd uitgedacht, heeft men daarvoor ik geloof zes Chefs van Generale Staven, na een uitgebreide discussie op lager niveau, om een tafel gezet en toen kwam het grote vraagstuk: moet nu deze pantserdoos dicht of open zijn. Er zaten een Duitser en een Fransman aan een tafel en als belangstellenden — nog niet deskundigen — enige Nederlanders. U begrijpt wel wat er kwam; de ene zei dicht en de andere zei open. Dat hing af van de conceptie die men voor ogen had van het gevecht dat gevoerd moest worden. Toen is men gekomen tot de huidige uitvoeringen, die zoals de Fransen dat noemen de „plaque rabattable” hebben; er is uitdrukkelijk gesteld, dat dit niet was voor het voeren van het gevecht, maar dat dit zuiver werd gedaan uit moreelsoverwegingen met daarnaast wellicht een bonus, nl. het eventueel meedoen aan het gevecht. Het werd voor het moreel van de gemechaniseerde infanterie onaanvaardbaar geacht de man in het gevecht te voeren in een gesloten ijzeren kist. Dit is één punt.

Het tweede punt: de inleider heeft gezegd en daarin verschil ik van mening met hem, dat het silhouet van een wielvoertuig altijd hoger moet zijn dan het silhouet van een rupsvoertuig. Dit is technisch n.m.m. niet direct juist; de hoogte van een gepantserd voertuig wordt simpel en alleen bepaald door de bodemvrijheid die men aan het voertuig wil geven. Daar komt boven de hoogte van de zittende man — we kunnen daar een kleine Italiaan of een grote Nederlander voor nemen, dat is het enige verschil wat er is, — en aan beide zijden de dikte van het pantser en dan heeft u de hoogte van het voertuig. De wielen kunnen wij gaan maken zoals de tacticus dat wenst. U ziet het b.v. in het Boarc-concept, waarin men de bak a.h.w. als chassis neemt; u kunt het ook enigszins zien in het DAF-wielvoertuig.

Dan heeft de inleider gezegd dat het gepantserde personeelsvoertuig dezelfde beweeglijkheid in het terrein moet hebben als de tank: In de meeste gevallen — naar mijn mening — komt dit niet voor en zal de tank, vooral de middelzware tank, een grotere terreinvaardigheid hebben en in ieder geval een groter schokvermogen hebben dan het gepantserde personeelsvoertuig. Gelijkheid kunt u alleen bereiken, naar mijn mening, wanneer u van hetzelfde concept uitgaat. Wanneer u dus lichte AMX-tanks laat samengaan met een gepantserd personeelsvoertuig van de familie AMX, dan heeft u dezelfde terreinvaardig-

heid. Dit wordt ook weer veroorzaakt door hetzelfde feit: beide voertuigen, de middelbare tank en het gepantserde personeelsvoertuig, zijn in wezen gebaseerd op verschillende concepties van gebruik. De ene is het transportmiddel voor een kanon en uitgerust voor het voeren van het gevecht met stootkracht, het ander is zuiver het middel voor het vervoeren van infanterie door het terrein.

De vraag die ik zou willen stellen aan de inleider is: welk kaliber ziet hij voor de mitrailleur aan boord van het gepantserde personeelsvoertuig. Dan een laatste opmerking, die wellicht enigszins buiten het kader van deze bespreking valt, maar die n.m.m. van het allergrootste belang is. Wellicht kan de inleider nog een klein idee geven hoe men de personeelsmoeilijkheden denkt op te lossen in ons leger, dat voor een groot gedeelte uit dienstplichtigen bestaat en die zullen ontstaan bij de invoering van een zo groot aantal gepantserde voertuigen.

Mijnheer de voorzitter, ik dank u.

Overste Luining:

Mijnheer de voorzitter, in het begin van het betoog van de inleider werd ik prettig gestemd door de opmerking, dat de cavalerie zoveel mogelijk in massa's moet worden ingezet en dat bij voorkeur niet in kleiner eenheden wordt opgetreden dan in eskadrons. Maar in het laatst van het betoog heb ik menen te beluisteren dat de inleider ook van mening was, dat zelfs een peloton tanks gesplitst kan worden. Ik zou graag een toelichting willen hebben onder welke omstandigheden, dus wanneer, dit tankpeloton gesplitst zou kunnen worden. Want dit is een oud zeer waar de cavalerie jaren lang tegen gevochten heeft, juist tegen die opsplitsing van de tanks.

Mijn tweede vraag is deze: ik meende dat juist wanneer de infanterie gemechaniseerd was, de compagneesteunpunten uit de tijd zouden zijn en dat eigenlijk de verdediging geheel mobiel zou worden gevoerd, bij voorkeur achter een hindernis met waarnemingsposten, kleine groepjes die patrouilles vormen en dat de rest — hoe dat gebeurt is een kwestie van terrein, al of niet met tank-infanterieteams of infanterie-tankteams of alleen tanks of alleen infanterie — geheel mobiel zou optreden. Ik dacht dat op het ogenblik de versterkte infanteriecompagnie en de tankeskadrons ook reeds een atoomdoel vormen en dat dus vermeden zou worden om deze in steunpunten op te stellen. Ik meende dat de laatste oefening die wij in Duitsland hebben gehad, hiervan afweek en dat wij daarbij alleen steunpunten innamen omdat wij nog niet over gemechaniseerde infanterie beschikten.

Majoor Hageman:

Mijnheer de voorzitter, de inleider heeft gesteld dat orthodoxe infanterie nodig blijft. De inleider heeft het verduidelijkt in zijn uiteenzetting en in stelling 5 van zijn betoog. Dit is dus een opleidingsfacet dat naar voren komt, nog verscherpt door andere omstandigheden. Het is bekend, dat Nederland een grote hoeveelheid, weliswaar mobilisabele, infanterie bezit. Aan de ene zijde zien wij dat de KL qua modernisering van de infanteriebrigades zich moet beperken tot zijn parate strijdkrachten, de vijf brigades van het legerkorps, daarnaast hebben wij nog een groot aantal mobilisabele gevechts-

groepen. De man, de mobilisabele officier, en ook de mobilisabele onderofficier, dit geldt ook voor de soldaten die uit de parate strijdkrachten komen, krijgen een mobilisatiebestemming in een conventionele gevechtsgroep. Dit personeel is geoefend in een pantserinfanteriebrigade of in een gemotoriseerde infanteriebrigade en zal dus zijn taak in de conventionele infanterie alleen dan kunnen verrichten wanneer er tijd en plaats is voor een zekere omscholing. Mijn vraag is nu aan de inleider of hij het mogelijk acht, dat voor de hier bedoelde omscholing tijd zal kunnen worden vrijgemaakt gedurende het verblijf bij de parate infanteriebrigade.

Ritmeester Van der Hoog:

Mijnheer de voorzitter, ik zou gaarne twee opmerkingen willen maken die echter al gedeeltelijk door mijn voorgangers zijn behandeld. De eerste betreft het gevecht van de gemechaniseerde infanterie in of uit de voertuigen waar ook de Overste Van Pelt over sprak. Ik geloof, dat als wij beginnen met de tactiek samen te stellen, wij het volgende onderscheid kunnen maken: óf wij schaffen technische middelen aan en maken aan de hand daarvan de tactiek, óf wij denken van tevoren een bepaalde tactiek uit en proberen aan de hand daarvan bepaalde technische middelen aan te trekken. De inleider heeft de ideeën van de Fransen en die van de Duitsers genoemd. De uitspraak van de inleider deed mij erg veel denken aan de ideeën van de Duitsers. Aangezien wij een voertuig hebben van de Fransen geloof ik, dat wij het dus meer in de richting moeten zoeken van de ideeën van de Fransen. Gaarne zou ik dus de motivering willen weten van de inleider waarom hij met een Frans voertuig geporteerd is voor de Duitse ideeën. Is de inleider, wat ik dus ook ben, van mening dat men zo lang mogelijk in het voertuig moet vechten, dan zou men andere voertuigen moeten aanschaffen. En die zijn er m.i. vele.

Het volgende punt is door de Overste Luining opgemerkt; dit is het oude zeer en inderdaad in regel 5 genoemd, nl. dat in bijzondere omstandigheden o.a. het tankpeloton gesplitst kan worden. Ik zou gaarne van de inleider horen hoe hij de organisatie van dat tankpeloton ziet, ten einde zulk een splitsing mogelijk te maken o.m. op het gebied van de logistieke voorzieningen. Ik dank U.

Majoor Voges:

Mijnheer de voorzitter, er resteert mij na al deze vragen nog één vraag die ik nog graag zou willen stellen. De inleider heeft bij het laatste voorbeeld, nl. het verdragend gevecht in het brigadevak twee gemechaniseerde infanteriecompagnieën in eerste lijn laten zien. De bedoeling was hier om andere gemechaniseerde infanterie samen met tanks als een soort reserve te gebruiken tussen de verdragende lijnen ten einde daar het verdragend gevecht te voeren. Ik meen dat de inleider in het begin van zijn betoog gezegd heeft, dat de gemotoriseerde infanterie, ik bedoel dus de infanterie die vervoerd wordt op weliswaar gepantserde, maar wielvoertuigen aanvankelijk bestemd zouden zijn om b.v. in de verdediging, hoewel actief gevoerd, meer statisch te worden gebruikt, dus minder mobiel. Nu is mijn vraag: daar waar het verdragend gevecht in het brigadevak betreft, waarom wordt dan niet deze infanterie, nl. de gemotoriseerde, in de lijnen gebruikt, het gemechaniseerde gedeelte met tanks.

zoals ook gesteld wordt bij het voorbeeld in de rol van het verdragend gevecht tussen de lijnen. Nu geef ik direct toe, het was slechts een voorbeeld van één bataljonsvak. Ik neem aan, dat er bij het verdragend gevecht van de brigade zelfs twee bataljonsvakken zullen zijn, dus ik kan mij ook voorstellen, dat een deel van de gemechaniseerde infanterie in een tweede vak, misschien smaller, zou worden ingezet. Ik zou nu graag van de inleider willen horen of het juist zou zijn om de gemotoriseerde infanterie in de lijnen in te zetten en het gemechaniseerde gedeelte dus voornamelijk de taak te geven van het losmaken van de eenheden in de lijnen en het optreden tussen de lijnen. Dit was mijn vraag, mijnheer de voorzitter.

Overste Touber:

Mijnheer de voorzitter, ik mag de vragenstellers antwoorden in de volgorde waarin zij de vragen hebben gesteld en een begin maken met een poging te wagen om te antwoorden op de vragen van kolonel Nix.

Als eerste vraag wierp de kolonel op: het optreden van de spits, de „drill gemotoriseerde voorhoede” heet het in de vierde divisie. En meer speciaal de drill van voorste echelon en spits. De kolonel merkt op: tot nog toe hebben wij een „drill” voorste echelon bij de vierde divisie, waarbij wij een peloton tanks gebruiken en daaraan in de spits een groep gemotoriseerde infanterie toevoegen, gemotoriseerd wel te verstaan op drietonnars, dit is dus een derde vorm van infanterie waar wij voorshands nog mee zitten. Dit is niet de gemotoriseerde infanterie die wij allemaal zo gaarne zien en die in de toekomst zal zijn uitgerust in Nederland met de DAF YP408. De kolonel zei, dat tot nu toe zijns inziens die groep infanterie te weinig was. Ik kan dit alleen maar onderschrijven. Natuurlijk kunnen wij erover van gedachten wisselen of in plaats van die ene groep ter versterking van het tankpeloton, er twee groepen infanterie moeten zijn ofwel drie, d.w.z. een peloton. Ik heb in mijn voorbeeld, juist omdat ik ook het bezwaar onderken dat wij in het verleden hebben ondervonden nl. te weinig infanterie, helemaal niet overwogen om er twee groepen van te maken. In de toekomst, en die heb ik trachten te beschrijven, hebben wij te maken met een toevoeging aan de spits, van gemechaniseerde infanterie. Een gemechaniseerd infanteriepeloton zal n.m.m. bestaan uit vier gepantserde personeelsvoertuigen, voor de groepen elk één plus één commandovoertuig voor de pelotonscommandant.

Ik geloof dat wij vervallen in datgene wat de Fransman noemt „l'épiceri”, de kruidenierswinkel, als wij nu twee groepen infanterie zouden toevoegen aan dat ene peloton tanks en geen compleet peloton. Voor wat betreft het betoog van de kolonel tot zover, kan ik dat alleen maar onderschrijven en ik wil dus alleen dit opmerken: het moeten twee pelotons zijn n.m.m. Wat doen wij met die ene groep infanterie die we niet zouden toevoegen aan de spits? Die gaat verloren bij vreemde elementen in het gros van het voorste echelon.

Nu de vraag: wie moet de spits commanderen? De kolonel denkt dat wij daar beter een plv. eskadronscommandant of een plv. compagniescommandant voor uit kunnen trekken. Dat kan dan alleen maar zijn de plv. eskadronscommandant (als de keuze daarop zou vallen) van het eskadron dat zich beweegt bij de voorhoedereserve. Ik ben daar niet voor. Ik geloof, dat een tankeskadron op spits samengevoegd met een peloton gemechaniseerde infanterie op spits, elk gecommandeerd door een jong officier, in de beste harmonie als geheel gecom-

mandeerd kan worden door de tankman. Ik ben geporteerd voor de tankpelotonscommandant in dit geval, omdat juist aan die commandant de beoordeling moet worden overgelaten wanneer de tanks voorop zullen gaan en wanneer de infanterie. Wat de tanks kunnen en niet kunnen, kan de commandant tanks beter beoordelen dan de pelotonscommandant van de infanterie en het is juist daarom dat ik geloof, dat in dit geval beslist de commandant van het tankpeloton de aangewezen commandant van de spits moet zijn. Een derde mogelijkheid is er ook nog, de kolonel Nix heeft genoemd: ofwel een plv. eskadronscommandant of een plv. compagniescommandant. Daarvoor zou alleen maar in aanmerking kunnen komen de plv. compagniescommandant van de moedereenheid van het peloton dat op spits is, nl. de plv. compagniescommandant van het voorste echelon.

Ik geloof ook, dat wij dat niet moeten doen, om dezelfde reden als ik daarnet naar voren heb gebracht. Ik denk niet, dat het commando over twee pelotons de capaciteit van een jong officier van de cavalerie in dit geval te boven zal gaan. Zowel v.w.b. de plv. eskadronscommandant als de plv. compagniescommandant die de kolonel Nix propageert: kolonel ik ga hierin niet met u mee. Een andere zaak is dat het een dure plicht voor de cavalerie is om hun jonge officieren op te leiden om dit inderdaad aan te kunnen. Maar ik acht het mogelijk.

De tweede vraag van de kolonel: teams samengesteld uit een eskadron middelbare tanks en een compagnie gemechaniseerde infanterie; weer de kwestie van het commando. Ik ben van mening dat dit geen mooie compositie is, een eskadron en een compagnie. Ik beveel die compositie dan ook per se niet aan. Ik wil nadrukkelijk aanbevelen ofwel een overheersing van het tankelement, ofwel het overheersen van het gemechaniseerde infanterie-element. En dan is de commandoverhouding naar mijn smaak geen probleem. Dan zal in de meeste gevallen inderdaad commandant zijn de commandant van de sterkst vertegenwoordigde component. In het uitzonderingsgeval, waarin in mijn ogen een compositie van één eskadron en één compagnie gemechaniseerde infanterie gezamenlijk optreedt, zou een apart commando-orgaantje aanbeveling verdienen.

De derde vraag van de kolonel gaat over de kwestie van het na volbrachte actie van de tanks of van het tankinfanterie- of infanterietankteam, doen onderhouden van het contact door de gemechaniseerde infanterie, hetgeen ik heb gepropageerd. Wat u propageert is het contact te doen onderhouden door de verkenningscompagnie. Is de verkenningscompagnie gemechaniseerd, dan is voor deze idee naar mijn smaak inderdaad iets te zeggen, maar lang niet in alle gevallen. Ik zie het contact onderhouden na volbrachte actie van tanks of van tankinfanterieteams, onmiddellijk geschieden. Laten wij stellen: de tanks zijn voorop gegaan, de tanksweep is voltooid en de tanks zijn op het doel gekomen, de follow-up wordt uitgevoerd door de gemechaniseerde infanterie. Laten wij dit concrete geval eens even bij de kop nemen. Dan zie ik een zuiveren van de achtergebleven weerstanden waarmee de tanks zich niet hebben kunnen bemoeien, want voor hen prevaleerde het snel bereiken van het gestelde doel. Ik zie als een volgend actie-detail (na voltooiing van die zuivering) een bereiken door die gemechaniseerde infanterie van de posities waar de tanks zich bevinden, het overnemen van het contact en het onmiddellijk in de diepte terugnemen van de tanks om die tanks weer opnieuw voor toekomstige actie te kunnen hergroeperen. Dit is een situatie waarin ik geen langdurige

bestendingig wil zien. Ik wil nl. het gehele tankinfantericeteam vrijmaken voor nieuwe opdrachten. Ik zie alleen het vervullen van die contact onderhoudende taak door de gemechaniseerde infanterie zolang als nodig is om andere troepen — en dan denk ik aan gepantserde wielvoertuigen van de infanterie, dus aan gemotoriseerde infanterie — deze functie te doen overnemen. Of inderdaad dit contact-onderhouden door de verkenningscompagnie moet gebeuren hangt van de soort actie af. Is niet die gezamenlijke actie voorafgegaan aan dat onderhouden van contact dat ik daarnet heb beschreven, maar hebben wij te maken met een opmars ter vestiging van grondcontact met de vijand, ja in dat geval zie ik inderdaad de (gemechaniseerde) verkenningscompagnie vooropgaan en een belangrijke taak hebben. Is een actie geschied zoals ik daarnet beschreven heb, dan zie ik een tijdelijk onderhouden van het contact dat eerst door de tanks is gevestigd door de gemechaniseerde infanterie wier taak in een zo vroeg mogelijk stadium weer wordt overgenomen door gemotoriseerde infanterie. Voor een verkenningscompagnie zie ik dan geen taak. Daar hebben wij dan een andere taak voor, een taak op de flanken of patrouille-opdrachten in het vijandelijk gebied. Dit v.w.b. de vragen van kolonel Nix.

De vragen en opmerkingen van *overste Van Pelt*.

De overste Van Pelt heeft allereerst de strijdvraag aangesneden: is het gepantserde middel dat wij de gemechaniseerde infanterie nu gaan verschaffen een transportmiddel of een vechtopparaat. Daarbij merkte hij op, dat hij bij de wieg van de AMX-VTT, véhicule de transport de troupes, (een half jaar geleden omgedoopt in véhicule de combat d'infanterie) heeft gestaan. Ik heb in mijn voordracht al gezegd dat deze naamswijziging op mij niet zoveel indruk maakt, aangezien ik hierin een maatregel van de verkoper zie om zijn produkt wat gemakkelijker aan de man te brengen. De overste Van Pelt heeft het doel aangevoerd van het open zijn van de AMX-VTT of VCI. Het voertuig heeft nl. aan zij- en achterkant luiken, respectievelijk deuren waardoor gevraagd kan worden, waardoor het voertuig verlaten kan worden en ook geëmbarkeerd kan worden. Dat dit in hoofdzaak — dit openstellen — is gedaan op grond van moreelsoverwegingen neem ik op zijn gezag onmiddellijk aan. Maar over deze strijdvraag, waarover wij nog niet uitgepraat zijn en waarover de meningen verschillen, wil ik wel dit zeggen: natuurlijk wil ik niet betogen (en dat heb ik ook niet gedaan) dat een gemechaniseerd gevechtsvoertuig van de infanterie en wij nemen dus zoals u weet bij de KL in de nabije toekomst de AMX-VTT, dat zo'n voertuig een middel is om mee te vechten. Het is geen tank; een tank is een vechtmachine. Het is ook geen ELC (Engine léger de combat), ook van de AMX-familie, een klein gepantserd voertuigje van 7 ton met een AMX onderstel, ofwel bewapend met een tweeloops 30 mm snelvuurkanonnetje, ofwel bewapend met een 90 mm anti-tankkanon. Ook de ELC is een vechtmachine zonder meer. Het personeel van het infanterie-gevechtsvoertuig heeft daarentegen een dualistische capaciteit. Wat het personeel van de tanks en ELC's niet kunnen: ook te voet vechten, daar waar dat nodig is en waar de situatie ertoe dwingt, kan de gemechaniseerde infanterie wel. Ik heb u gezegd, geleidelijk aan groeien de meningen omtrent het opgezeten en niet-opgezeten naar elkaar toe. In het begin stonden inderdaad die van de Fransen en de Duitsers lijnrecht tegenover elkaar. Daar is thans geen sprake meer van.

Dat de silhouetten van rups-APC's lager en dat de kwetsbaarheid ervan geringer is dan die van wiel-APC's is een bewering die ik terug moge voeren op de in de Engelse taal publicerende mechanisatiespecialist Richard Ogor-kiewicz. Hoe groot het prestatievermogen van de AMX-VTT in moeilijk terrein is, heb ik mogen waarnemen bij de Franse troepen in Duitsland. En dat heeft wel indruk op mij gemaakt. Als antwoord op de vraag naar het gewenste kaliber van de boordmitrailleur: op de Duitse HS30 zit een 20 mm, op de originele versie van de VTT (of VCI) een 7.5 mm. Wij denken voor dit laatste voertuig aan een .50. Mijn mening is, dat de snelst vurende mitrailleur van het zwaarste kaliber erop moet die technisch nog verantwoord is.

De laatste vraag van de overste Van Pelt betrof het personeelsprobleem. Ja, dat is er, doch ik moge op deze vraag renonceren, mijnheer de voorzitter, als vallende buiten het kader van het onderwerp van vanavond.

De overste Luining meent (blijkbaar met de ritmeester Van der Hoog), dat ik splitsing van het tankpeloton propageer. Dan moet ik mij onduidelijk hebben uitgedrukt, want dat doe ik niet. Ik mag hiervoor verwijzen naar mijn regel nr. 5 en stelling nr. 10. Om met gemechaniseerde infanterie en tanks een geheel mobiele verdediging te voeren, is m.i. een onmogelijkheid. Even onmogelijk is het m.i. om uit een mobiel gevoerde verdediging elk statisch element te bannen. Ook als er een zgn. „mobile defense” wordt gevoerd, hebben wij nog te maken met statische kernen. Al overheersen dan ook de mobiele elementen. In dit opzicht spreekt onze Gevechtshandleiding thans duidelijke taal.

De majoor Hageman stelt een moeilijke vraag, t.w.: nadat het personeel tijdens de eerste oefening bij de parate troepen in gemechaniseerde zin is gevormd, stroomt het binnen in orthodoxe mobilisabele infanterie-eenheden. Wat nu? Terugscholing in de laatste periode van het verblijf bij de parate eenheden kan. Als daar tijd voor zou moeten worden uitgetrokken, dan hebben wij dat maar te doen. Mogelijk is het echter efficiënter daar tijd voor beschikbaar te stellen in de eerste herhalingsperiode. Het is een moeilijke zaak en een afdoend antwoord erop heb ik nu niet.

De ritmeester Van der Hoog meen ik reeds ten dele te hebben geantwoord. Zijn resterende vraag is: waarom wilt u op Duits-georiënteerde wijze optreden met een Frans voertuig? Al zouden wij de Franse gemechaniseerde infanteriebrigade als voorbeeld willen nemen, het kan nu eenmaal niet. Wij zouden dan niet vergelijkbare grootheden toch aan een vergelijking gaan onderwerpen. Na rijp beraad en grondige studie heeft onze legerleiding gedecideerd op de AMX-VCI. Dat hebben wij te accepteren. Deze AMX zal echter bij ons samen moeten spelen met de middelbare tank en niet met de lichte tank. Zo ligt de kaart. En bij de Duitsers ligt de kaart net zo. Daarom hebben wij in de Duitsers in dit opzicht een beter voorbeeld dan in de Fransen. Hoe interessant de Franse tactische conceptie ter zake overigens ook is.

Ten slotte de vraag van de majoor Voges: is het juist i.p.v. de gemechaniseerde, de gemotoriseerde infanterie in te zetten in de faselijnen tijdens het vertragende gevecht. Mijn antwoord is: ja. Het zal zelfs vaak moeten bij gebrek aan voldoende gemechaniseerde infanterie. Wel is de gepantserde, gemotoriseerde infanterie minder terreinvaardig en daardoor meer gebonden aan wegen en tevens — naar veler mening — kwetsbaarder.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop hiermee de heren vragenstellers voldoende te hebben beantwoord.

De Voorzitter:

Heren, het bestuur van de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap heeft twee redenen om verheugd te zijn.

In de eerste plaats over de keuze van dit onderwerp, in de tweede plaats omdat deze voordracht vanavond hier in Oirschot is gehouden, in 't hart van een pantserinfanteriebrigade.

Het onderwerp dat ons heeft beziggehouden, heeft terecht veler belangstelling. Hoewel wij allen zeker betreuren, dat het gemechaniseerde materieel — waar wij zozeer behoefte aan hebben — zo laat komt, zit aan die late komst toch ook een lichtpuntje. Het is immers gunstig dat wij nu in de gelegenheid zijn door studie en discussie te trachten het juiste beeld te krijgen, zodat zich tijdig een algemeen aanvaarde conceptie over het tactisch samenspel van tanks en gemechaniseerde infanterie zal gaan uitkristalliseren en wij tijdig weten hoe wij met die nieuwe middelen zullen moeten omspringen. Dat betekent niet, dat wij er niet van overtuigd zijn dat op deze conceptie gebaseerde troepenbeproevingen ten slotte nog zullen moeten aantonen in hoeverre wijzigingen of aanvullingen nodig zullen zijn.

Ik dank in dit verband de heren die in discussie hebben willen treden zeer hartelijk; zij hebben het de inleider mogelijk gemaakt zijn ideeën nader te ontwikkelen en eventuele misverstanden uit de weg te ruimen.

Die discussie brengt mij overigens nog tot het maken van enkele opmerkingen.

Allereerst over het verband dat Overste Van Pelt heeft gelegd tussen tactiek en techniek. Ik geloof dat het juist is, dat verband niet te vergeten. Want ten slotte wordt het antwoord op de vraag wat wij met onze nieuwe middelen *zullen* gaan doen, in belangrijke mate bepaald door hetgeen wij er *mee kunnen* doen.

Ritmeester Van der Hoog heeft gezegd dat er naar zijn mening wel betere voertuigen te vinden zouden zijn geweest. Dit zou misschien wel mogelijk zijn — hoewel ik ze niet ken — maar ik wil er toch op wijzen dat er, ten slotte allerlei factoren zijn die een keus bepalen en ik geloof toch wel met recht te kunnen zeggen dat het materieel dat wij zullen krijgen door vele insiders als zeer goed wordt gekwalificeerd en wij dat materieel met vertrouwen tegemoet mogen zien.

Dan is er nog discussie gevoerd of nu in bepaalde gevallen de commandant van de tanks, dan wel die van de infanterie het bevel zou moeten voeren. Dat is een probleem dat overigens al heel lang bestaat. Ik zou willen stellen, dat het ten slotte zó ver zou moeten komen, dat cavalerie- en infanterie-officieren zó goed van elkanders taak op de hoogte zijn, dat niet de vraag óf de tankcommandant óf de infanteriecommandant van belang is, maar de vraag: „wie is de beste man van de twee?”

Heren, ik dank Overste Touber, mede namens U allen voor zijn leerzame, interessante en veelzijdige voordracht en zeker ook voor de zeer uitvoerige wijze waarop hij degenen die in discussie traden, heeft willen beantwoorden.

Ten slotte wil ik de Kolonel Nix hartelijk danken voor de ons geboden

gastvrijheid. Ik ben blij dat wij de eerste van deze serie van drie lezingen hier in uw midden hebben kunnen laten houden.

Mijnheer Touber, nogmaals hartelijk dank voor de goede avond die ge ons hebt bezorgd.

BIJEENKOMST IN „DE WITTENBERG”

Voorzitter: Generaal-Majoor E. R. d'Engelbronner

(Na opening van de vergadering volgt de voordracht door Luitenant-Kolonel G.S. F. Touber).

De Voorzitter:

Mijnheer Touber, ik neem aan dat het applaus dat opklinkt u al enigszins duidelijk maakt dat uw lezing met bijzonder veel interesse is beluisterd, maar ik wil straks op het einde van deze avond daarop terugkomen.

Het is de bedoeling dat wij nu gaan pauzeren en dat in die tijd — ik hoop dat wij ondertussen een kop koffie kunnen krijgen — degenen die graag met de overste Touber in discussie willen treden of zich gedrongen voelen aanvullingen te geven of vragen te stellen, zich opgeven bij de secretaris-penningmeester, de kolonel Boots. Nu is de kolonel Boots hier ook nog om een andere reden vanavond. Er zijn hier vanavond voor zover ik zeker wel weet velen die nog geen lid van onze vereniging zijn. Hoewel de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap van huis uit altijd bijzonder gastvrij is en wij het ook erg prettig vinden om veel gasten te hebben, hebben wij toch ook altijd behoefte aan meer leden zodat wij nog gastvrijer kunnen worden. Ik verzoek dus diegenen die daar ook maar enigszins een aanvechting toe voelen vanavond om zich bij de kolonel Boots op te geven.

Voor een luttel aantal guldens bent u lid van onze Vereniging. Daarbij hebt u dan ook nog het voordeel dat u de tekst van de lezing van hedenavond met daarbij een weergave van de debatten die plaatsvinden na de lezingen, dat is nl. eergisteren geweest in Oirschot en wat er vanavond nog komt en wat er 11 januari in Steenwijkerwold nog zal volgen, krijgt toegezonden om alles helemaal na te pluizen en uw kennis daarmee te verrijken.

Dan zou ik u willen vragen om omstreeks 10 voor 10 hier terug te zijn, dus over een half uur. Ik dank u zeer.

Ik heropen de vergadering. Voor de discussie hebben zich aangemeld de majoor der cavalerie Den Hartog, de majoor der cavalerie Kohitnicki, de eerste luitenant van de technische dienst Van der Pols, de overste van de cavalerie De Wit en de kapitein Gerritsen. Ik wil de heren vragen om straks de een na de ander in deze volgorde hier hun vraag te stellen of hun opmerking te maken, omdat van hieruit door de microfoon het debat wordt opgenomen op de band en dan zal de overste Touber na afloop, dus nadat de vijf heren het woord hebben gevoerd, in één geheel trachten een beantwoording te vinden. Ik verzoek nu de heer Den Hartog om hier te komen.

Majoor Den Hartog:

Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats wil ik de overste Touber dankzeggen voor het onderwerp wat hij hedenavond heeft willen inleiden. Het is

een onderwerp dat een cavalerist uit de aard der zaak bijzonder na aan het hart ligt. En het is ook niet zozeer dat ik met de overste Touber van mening verschil dat ik het woord gevraagd heb, dan wel dat ik een tweetal vragen wil stellen. De onderwerpen van mijn vragen zijn in de eerste plaats: de consolidatie, en in de tweede plaats het gevecht met tanks bij duisternis.

M.b.t. de consolidatie wil ik de overste Touber vragen of hij het met mij eens is, dat nadat een doel door tanks en gemechaniseerde infanterie is bezet en de aanval wordt om een bepaalde reden niet direct voortgezet, er een probleem ontstaat. Ik zal mijn eigen visie hierover aan u voorleggen. Op het doel is dan een grote concentratie tanks en gemechaniseerde voertuigen terecht gekomen. Vast staat dat wij het doel moeten behouden. Doen wij dit nu door het gros van onze tanks terug te nemen en de gemechaniseerde infanterie op het doel te laten of moeten wij de tanks en de gemechaniseerde infanterie beide terugnemen en de bezetting en de nazuivering overgeven aan orthodoxe infanterie. M.b.t. deze laatste mogelijkheid vraag ik mij af of wij hierop in onze verhoudingen te allen tijde mogen rekenen en of dit nu een uitvoerbare manoeuvre is. Of dient een derde methode te worden toegepast waarbij na het nemen van het doel het gros van de troepen een snelle verplaatsing uitvoert naar verspreid liggende opstellingen, van waaruit het doel kan worden beheerst. De nazuivering moet dan voor zover mogelijk worden uitgevoerd. Persoonlijk acht ik deze laatste methode de juiste omdat zij geheel past in het optreden van gemechaniseerde eenheden. Deze laatste methode heeft ongetwijfeld ook zijn problemen. In de eerste plaats omdat hierbij vereist wordt volkomen op elkaar afgestemde troepen en in de tweede plaats omdat de consolidatie dient te passen in de plannen van de hogere commandant, van welke plannen de lagere commandanten tijdig op de hoogte dienen te zijn.

Het tweede onderwerp dat ik als vraag noemde, is het gevecht met tanks en gemechaniseerde infanterie bij duisternis met gebruik van gevechtsveldverlichting en ook met infrarood. Ik meen dat bij duisternis vooral de aanval en het vertragend gevecht van tanks en gemechaniseerde infanterie goed realiseerbaar zijn. De overeenkomstige snelheid en het goede verband maken n.m.m. het optreden bij duisternis aantrekkelijker. Aangezien ik mij niet aan de indruk kan onttrekken dat het gevecht bij duisternis van tanks in ons land zeer weinig aanhangers telt, wil ik in deze gaarne de mening van de overste Touber vernemen.

Mijnheer de voorzitter, ik dank u zeer.

Majoor Kobitnicki:

Mijnheer de voorzitter, mag ik de vraag stellen of het voorbeeld dat hier naar voren is gebracht als figuur 1, algemeen is bedoeld of is dit een van de oplossingen geldig voor zowel de oefeningen op de kaart als daadwerkelijk in het terrein. Uit dit schema kan ik opmaken, dat een infanteriebataljon als voorhoede wordt versterkt met één tankeskadron. Is het gebruik en de indeling van dit tankeskadron in dit geval op de juiste manier opgelost? Als ik mij beperk tot de spits, dan blijkt dat slechts een tankpeloton samen met de infanterie de spits vormt, waarbij de commandant voorste echelon, dus de compagniescommandant, niet beschikt over de benodigde kracht die bij het stoten op de vijand nodig is. Ik dank u wel.

Luitenant Van der Pols:

Mijnheer de voorzitter, ik stel mij voor dat in de te verwachten gevechten en zeker in de aanvallende gevechten, de gemechaniseerde infanterie strijd zal moeten leveren tegen een eveneens gemechaniseerde en met tanks geïntegreerde vijand. In zulk een geval zal het dan voorkomen dat zich een gevecht zal ontwikkelen waarbij een groot aantal infanterievoertuigen zal worden vernietigd. Een groter aantal dan redelijkerwijs aanvaardbaar is doordat onze middelzware tank slechts een matige snelheid heeft en de gemechaniseerde infanterie gedwongen zal worden met deze snelheid te opereren omdat zij de tanks dekking zal moeten verlenen. En ten tweede omdat onze gemechaniseerde infanterie slechts licht gepantserd zal zijn. Mogelijk kan de inleider dit punt nog verduidelijken. Ik dank u wel.

Overste De Wit:

Mijnheer de voorzitter, bij de behandeling van fig. 1, de schets van een eventuele voorhoede-indeling, werd gesteld dat bij de spits óf het tankelement óf het infanterie-element de leiding neemt afhankelijk van de omstandigheden. Ik zou erop willen wijzen dat op dezelfde wijze m.i. ook moet worden gesteld, dat het voorste echelon niet altijd een tirailleurcompagnie plus of min behoeft te zijn, maar dat er ook grote mogelijkheden schuilen in de indeling van een tankskadron plus/min als voorste echelon. Ik wil hier speciaal op wijzen omdat jammer genoeg bij de vierde divisie eigenlijk deze mogelijkheid zoals die hier staat min of meer wordt geponeerd, terwijl de andere mogelijkheid zo weinig wordt gebruikt. Tot mijn grote vreugde is in Hohne door een van de bataljonscommandanten met gunstig gevolg de indeling in het voorste echelon van een tankskadron minus uitgevoerd en met succes. Ik zag gaarne, als u het hiermee eens bent, dat u dit ook nog benadrukte, omdat deze mogelijkheid zo vaak vergeten wordt. Ik dank u wel.

Kapitein Gerritsen:

Mijnheer de voorzitter, in het begin van zijn betoog heeft de overste Touber gezegd, dat wij in een moderne oorlog een beweeglijk gevecht kunnen verwachten. Maar daarnaast stelt hij, dat toch grote behoefte blijft bestaan aan orthodoxe infanterie van het dragondertype. Ik waag het hierover met de overste Touber van mening te verschillen. Ik geloof dat in een toekomstige oorlog wij niet alleen het vege lijf kunnen redden, maar acties met succes kunnen voeren wanneer wij bijzonder beweeglijk zijn. Ook twijfel ik aan de beweeglijkheid van ons pantser DAF-voertuig. Ik wil vragen of de overste Touber nogmaals dit punt wil toelichten en of hij het niet met mij eens is, dat wij in een moderne oorlog (afgezien van de financiële consequenties, dus zuiver militair gezien), behoefte hebben aan een leger samengesteld uit alleen maar tanks en gemechaniseerde infanterie. Ik dank u zeer, mijnheer de voorzitter.

Overste Touber:

Mijnheer de voorzitter, ik mag dan de heren sprekers in de volgorde waarin

zij het podium hebben betreden, beantwoorden en een begin maken met de beantwoording van de beide vragen van de majoor Den Hartog.

De majoor Den Hartog stelde als eerste vraag: de consolidatie. De bezetting van een doel, na een aanval uitgevoerd door ofwel tanks sec, ofwel het gemengde team, ofwel het gecoördineerde team dat gelijktijdig op het doel komt, levert bepaalde problemen op. De majoor Den Hartog gaf zijn visie die ik niet herhalen zal, maar hij gaf in concreto drie mogelijke methoden tot uitvoering van deze consolidatie en propageerde na het nemen van het doel door de tanks of het gemengde team een snel verspreiden naar uiteenliggende opstellingen. Ook al realiseerde hij zich, dat ook die methode bepaalde bezwaren had. Mijnheer de voorzitter, ik zou daar dit van willen zeggen. De methode waarvoor de majoor Den Hartog geporteerd is ziet U ook in het buitenland wel gepropageerd: nl. het doel wordt genomen en daarna wordt opgerukt naar verdergelegen secundaire doelen ter veiligstelling van het genomen doel. Dit is m.i. een goede methode, mits zij wordt uitgevoerd alléén door de gemechaniseerde infanterie. Want ik ben van mening dat het van het hoogste belang is, dat de tanks zelf na het nemen van het doel zo snel mogelijk in de diepte worden teruggenomen en achterwaarts worden verzameld voor toekomstig offensief optreden. De tanks mogen in géén geval deelnemen aan de daadwerkelijke uitvoering van de consolidatie. Dit geeft een verspreiding van tanks, een gebruik van tanks in statische opstellingen en dit is naar mijn smaak een misbruik van tanks. Dus ik ben het met de majoor Den Hartog eens, dat dit een goede methode is. Ik beveel alleen de variant aan om geen tanks bij de consoliderende troepen in te delen.

De tweede vraag van de majoor Den Hartog was de — ik mag wel zeggen — brandende kwestie: het gevecht bij duisternis. Ik geloof met de majoor Den Hartog, dat in de toekomst een steeds sterker accent zal komen te liggen op het gevecht bij duisternis. Ik ben eveneens van mening, dat zoals hij dat uitdrukt, dit gevecht goed realiseerbaar en aantrekkelijk is mits.....; en nu dat mits! Wij zijn op het ogenblik bezig met — en dat zijn vreemde woorden — uparmoring en upgunning van de tanks. Wij zijn ook aan het experimenteren en misschien zijn wij al in een verder stadium dan experimenteren, met het voorzien van de tanks van infraroodmiddelen. Op onze AMX-VTT, waarmee de KL binnen afzienbare tijd zal worden uitgerust, is ook infrarood ge-projecteerd, echter alleen de zgn. infra-rij. Ik meen derhalve, dat willen wij (en daar stem ik dus mee overeen met de majoor Den Hartog), het aantrekkelijke nachtelijk gevecht in de toekomst kunnen realiseren, wij niet zullen kunnen volstaan met datgene wat thans is gepland op onze te verwerven infanteriegevechtsvoertuigen. De infanteriegevechtsvoertuigen zullen niet alleen moeten worden uitgerust met infra-rij, maar ook met de infraroodapparatuur voor waarneming en de irovi om het vuren bij duisternis mogelijk te maken. Dit is een voorwaarde, waaraan eerst zal moeten worden voldaan, willen wij verzekerd zijn van een mogelijk succes voor het optreden van een tankinfanterieteam bij nacht.

De majoor Kohitnicki stelde een vraag speciaal gericht op het in de vierde divisie zeer levende onderwerp van de drill van het optreden van de voorhoede. De vraag was, mijnheer de voorzitter: is dit een algemeen voorbeeld of is dit een van de mogelijke oplossingen. Mijn antwoord daarop kan kort zijn: dit is een situatie met een mogelijke oplossing. Verder stelde de majoor

Kohitnicki een afgeleide vraag: is dit wel een juiste oplossing. Iedere mogelijke oplossing pretendeert toch ten minste een juiste oplossing te zijn. Maar daar ben ik er natuurlijk niet mee af. De indeling bij de spits van een tankeskadron sluit niet uit datgene wat de majoor Kohitnicki naar voren bracht, nl. dat de commandant van de voorhoede dan niet zou beschikken over de nodige kracht. Als wij de schets goed bekijken, dan heb ik weliswaar het symbool van het tankpeloton bij de spits getekend, maar dit tankpeloton is afkomstig van het tankeskadron dat ik bij de voorhoedereserve heb getekend. Wij zien dus bij de voorhoedereserve, bij de gehele voorhoede (en een voorhoede is in onze gedachtengang normaal een bataljon) één eskadron. Het eskadron minus, gehouden bij de voorhoedereserve. Eén tankpeloton van dat eskadron ingedeeld bij de spits. Dan zou eventueel alleen nog de vraag overblijven: moeten wij ook niet een tankelement indelen bij het voorste echelon, het element dat zich beweegt op de marsweg tussen voorhoedereserve en spits. Daar ben ik tegen. Ik geloof, dat als wij ook nog tanks en let wel, zeker bij ons zijn tanks schaarse artikelen, zouden indelen bij het voorste echelon, de versterkte infanteriecompagnie, wij pas ten rechte van tankversnippering kunnen gaan spreken. En ik neem aan, dat ook de majoor Kohitnicki daar tegen is. Slechts dan komt het bekende karakteristiek „schokvermogen” ten volle tot gelding als de massale inzet wordt benut. Ik zie ook een optreden van de voorhoede niet zoals vaak gedemonstreerd wordt bij oefeningen, dat eerst de spits doet wat hij kan en als de spits het niet redden kan, dat daarna het gros van het voorste echelon wordt ingezet en als dat het niet kan, dat dan de voorhoedereserve aan bod komt. Ik geloof, dat als wij dat zouden propageren, het gebeurt nl. bij oefeningen vaak, dat wij dan inderdaad een „piecemeal” inzetten van krachten krijgen. Ik zie een spits stuiten op weerstand. Dan van tweeën een, of die weerstand valt binnen de capaciteiten van de spits en dan ruimt die spits haar op, of hij valt buiten zijn scope en de spits is niet in staat om zelfstandig daarmee af te rekenen. Dan komt de moeilijke beslissing van de commandant voorhoede: zet ik nu na de spits te hebben doen binden een manoeuvre mijn voorste echelon in, of gooi ik mijn hele bataljon ertegen aan. Ik geloof, dat in dat geval — en dit geval zal zich vaak voordoen — meestal moet worden besloten tot inzet van het hele bataljon. Gaat het de spits te boven, dan is het een moeilijk gokspel om te kunnen calculeren of het al dan niet de capaciteit van de compagnie te boven gaat. En ik geloof dat het dan veiliger is om het bindende element, dat een spits in eerste instantie vormt, te versterken met het voorste echelon en in een manoeuvre het bataljon minus in te zetten, waarbij ingedeeld een heel tankeskadron minus het peloton dat bij de spits is. Dit is mijn beantwoording van de vragen van de majoor Kohitnicki.

De luitenant Van der Pols heeft het probleem opgeworpen, dat wij in een aanvallend gevecht van gemechaniseerde infanterie en tanks zullen hebben af te rekenen met een soortgelijke vijand, ook gemechaniseerd. Hij roerde daarbij aan dat wij nu zitten, of komen te zitten, met gemechaniseerde infanterie die slechts licht gepantserd is hetgeen het risico inhoudt dat wij vele infanteriegevechtsvoertuigen door de grote vuurkracht van de vijand zullen moeten inleveren, óók tegen vuurkracht waartegen onze tanks nog resistent zullen zijn. Dit is inderdaad een probleem. Toch geloof ik, dat dit eerder een tactisch probleem dan een technisch probleem is. Door de infanterie zwaarder

te pantseren en zwaarder te bewapenen gaan we van die infanterie een tank-eenheid maken en dan kunnen wij veel beter tanks aanschaffen dan dat wij zo'n opgevoerd infanteriemiddel gaan realiseren. Ik wil het zó stellen: tot nog toe was het grote probleem, dat de infanterie de tanks niet kon volgen. Wij zijn nu zover met deze gemechaniseerde infanterie, dat dit geen probleem meer is. En nu de inzet. En daarom zeg ik, het is een tactisch probleem; ik zoek in een gezamenlijk optreden in een aanvallend gevecht van gemechaniseerde infanterie met tanks oplossingen in deze richting: een zich richten van de gemechaniseerde infanterie op de vijandelijke infanterie, bewapend met anti-tankwapens. Of wij daar nu een tank tegenin zetten, of dat wij daar nu gemechaniseerde infanterie tegenin zetten, dat is v.w.b. de uitwerking van die antitankwapens lood om oud ijzer. Het projectiel gaat door het pantser van de gemechaniseerde infanterie heen, het gaat ook door het pantser van de tanks heen. Maar een betere kans hebben de gemechaniseerde infanteristen en als die sneller zijn, is dit beslist geen bezwaar. Zij zijn beweeglijker, wendbaarder en hebben ook de capaciteit om de voertuigen te verlaten en het gevecht toch voort te zetten. Ik geloof derhalve dat de luitenant Van der Pols, wiens vraag n.m.m. uit technische overwegingen is ingegeven, zich realiseren moet hoe de tactiek van een dergelijk optreden moet verlopen. En ik ben het niet met hem eens dat de snellere, licht gepantserde en lichter bewapende infanteristische middelen anders moeten worden uitgevoerd dan thans het geval is. Dat die gemechaniseerde infanterie desondanks een groot risico loopt in het gevecht, wil ik in geen dele betwijfelen; dat er vele gevechtsvoertuigen zo goed als tanks zullen worden uitgeschakeld ben ik ook met hem eens. Het neemt allemaal niet weg, dat hoe groot het logistieke probleem ook worden zal, ik voorshands de combinatie die thans internationaal gevonden is, nl. licht gepantserde, snelle, beweeglijke infanteriegevechtsvoertuigen samen met tanks, voor zover ik thans kan beoordelen wel de juiste oplossing acht.

Mijnheer de voorzitter, ook de overste De Wit speelt met de voorhoede. Ik neem aan dat de overste De Wit het met mij eens is, dat in het voorbeeld dat ik opgesteld heb, de spits afhankelijk van het terrein en van het vijandelijk dispositief, maar in hoofdzaak uit terreinoverwegingen, of met het tankpeloton of met het gemechaniseerd infanteriepeloton vooruit moet ageren. Maar de vraag van de overste De Wit was deze: is het wel juist om altijd een infanteriecompagnie als voorste echelon te gebruiken. En deze vraag komt enigszins in de richting van de vraag van de majoor Kohitnicki. Ik denk, mijnheer de voorzitter, dat het zeer wel mogelijk is, om in plaats van de infanteriecompagnie het tankeskadron op gros voorste echelon te zetten dat wij nu bij de voorhoedereserve hebben geplaatst. Maar de grote macht direct in handen van de bataljonscommandant is in mijn constructie een machtig element. Het bataljon heeft zijn artillerieliaison, heeft mogelijkheden daarin, heeft meerdere elementen om mee te manoeuvreren. Het bataljon is het laagste niveau dat eigenlijk aan tactiek en aan een manoeuvre te pas komt.

Geef de bc een staf om de zaak te beoordelen en om het hele apparaat te kunnen hanteren, geef die bc bij voorkeur de middelen in eigen hand, splits ze niet teveel naar voren. Ik zou de vraag van de overste De Wit als volgt willen beantwoorden: ja, het kan en het kan zeker als uit de beoordeling van de toestand blijkt, dat wij kunnen opschieten in dit terrein en dat de weerstanden die wij de eerste tientallen kilometers kunnen tegenkomen a.h.w.

kunnen worden omvergereden door de tanks. Dan zou ik zeggen, ja zet dan de tankkracht voor. Moet men voorzichtiger zijn, zuinig zijn op de middelen, de middelen meer in eigen hand nemen, verwacht men manoeuvres, dan zou ik zeggen houdt ook de tanks in handen van de bataljonscommandant, bij de voorhoedereserve.

De laatste vragensteller, de kapitein Gerritsen, pleit voor het in de moderne organisaties invoegen van 100 % gemechaniseerde infanterie. Hij acht het van minder belang te kunnen beschikken over orthodoxe infanterie, of over de moderne dragonder, die in een pantserwielvoertuig naar de plaats van actie rijdt en te voet vecht, zoals ik het heb uitgedrukt. Zijn vraag is, moet een modern leger niet voor 100 % bestaan uit tanks en gemechaniseerde infanterie. Ik mag daaraan, mijnheer de voorziter, een kleine beschouwing vastknopen. De LANDCENT-aanbeveling die wij thans overal volgen, luidt inderdaad zoals de kapitein Gerritsen naar voren brengt; een pantserinfanteriebrigade dient te bestaan uit 3 gemechaniseerde infanteriebataljons en 1 tankbataljon en een pantserbrigade moet bestaan uit 2 tankbataljons en 1 gemechaniseerd infanteriebataljon. De aanbeveling van de kapitein Gerritsen en die van ComLandcent lopen dus in de pas. Ik wil er echter dit van zeggen: in een modern leger spelen in de eerste plaats niet alleen tactische en militair-technische argumenten een rol, maar ook het economisch motief speelt mee. Nu heeft de kapitein Gerritsen gezegd: afgezien van het economisch motief, maar daar kom ik toch nog even op terug.

V.w.b. de 100 % mechanisatie van de infanterie wil ik opmerken dat geen enkel land in het NATO-verband de aanbeveling van ComLandcent heeft gerealiseerd en ook niet in staat is om die aanbeveling te realiseren. En ik geef u daarbij als voorbeeld de pantomicdivisie van de Amerikanen, een organisatie die zoals ons bekend is, nu juist weer is losgelaten, omdat de U.S.A. na jarenlang de flexible five van de pantomic te hebben verdedigd, nu zeggen: Kijk eens, wij hebben die organisatie in '56 geadopteerd voor een interimperiode van 5 jaar. Nu schrijven wij '61 en gaan we de 3-brigadedivisie adopteren. D.w.z. de strijd is gestreden, de LANDCENT-divisie heeft deze strijd gewonnen en de Amerikanen laten hun pantomic schieten en gaan over op de 3-brigadedivisie. Maar ik wil nog iets zeggen over die pantomicdivisie. Dit was een rijke divisie van alle mooie spullen voorzien. Desalniettemin was zij niet gemechaniseerd. De pantomic had de mogelijkheid om twee van de vijf battlegroups te mechaniseren en de overige drie te motoriseren, zie hun transportbataljon, dat op divisie-echelon was opgenomen en een APC-company had met de capaciteit van 40 % mechanisatie van de divisie en een truckcompany met de capaciteit van 60 % motorisatie. Ook de rijke Amerikanen zijn tot op heden niet in staat of vinden het niet wenselijk om hun infanterie 100 % te mechaniseren. Dit v.w.b. het economisch motief, alhoewel de kapitein Gerritsen dit op voorhand buiten discussie had gelaten. Nu de kwestie van de wenselijkheid. Ik ben persoonlijk van mening, dat het niet gewenst is om alle infanterie in een leger te mechaniseren. Ik geloof alleen in de noodzaak van mechanisatie van de infanterie die samenwerkt met tanks. Wij zijn daar in Nederland vrij vlot mee klaar, omdat wij nog steeds te tankarm zijn. Wij gaan in de toekomst meer tankeenheden opstellen, in de toekomst zullen wij ook behoefte hebben aan meer gemechaniseerde infanterie in mijn gedachtengang. Maar ik dacht, dat er nog vele taken voor orthodoxe infanterie

zijn weggelegd; ik denk b.v. aan patrouillegang te voet, aan bewakingstaken, aan tweede echelonseenheden die pas in een veel later stadium een mogelijke bezettingsfunctie zullen moeten uitoefenen, aan eenheden in de territoriale sector. En ik geloof werkelijk niet dat het aanbeveling verdient om onze infanterie voor 100 % te mechaniseren.

De gemechaniseerde middelen, duur, zwaar, zijn als een blok aan het been voor die troepen die uitsluitend bestemd zijn om te voet te ageren. In een toekomstige oorlog hebben wij nog statische elementen in bepaalde acties en infanterie die nog te voet taken heeft te verrichten nodig. Dus ik wilde de suggesties van de kapitein Gerritsen om, afgezien van het economisch motief, te streven naar 100 % gemechaniseerde infanterie, afwijzen.

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat ik de heren vragenstellers hiermee het antwoord heb gegeven waarop zij recht hadden.

De Voorzitter:

Heren, ik ben van mening dat het bestuur van de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap om tweeërlei redenen verheugd mag zijn over deze avond. In de eerste plaats door de keuze van het onderwerp, dat zo bijzonder in onze belangstelling staat op het ogenblik, zoals de opkomst twee dagen geleden in Oirschot alsook de opkomst van hedenavond bewijst. In de tweede plaats, omdat wij besloten hebben indertijd om deze voordracht op meerdere plaatsen te laten houden opdat zoveel mogelijk heren persoonlijk zouden kunnen luisteren naar datgene wat de inleider ons zou vertellen. Het is geloof ik erg goed, dat dit onderwerp nu aan de orde komt. Velen van ons — ik mag wel zeggen bijna iedereen — betreuren het misschien, dat de middelen waar wij vanavond over gesproken hebben nog niet in ons bezit zijn. Maar daar is gelukkig één lichtpunt aan verbonden en dat is dat wij de tijd hebben om door discussies onze gedachten te trachten te vormen over wat wij met die kostbare middelen die zullen komen, moeten gaan doen. Er is niets erger dan materieel te krijgen, dat je eigenlijk niet weet te gebruiken. Wij hebben dat meerdere malen eigenlijk al meegemaakt, reorganisaties die eigenlijk te vlug kwamen, zodat wat men met die organisaties moest gaan doen eigenlijk niet goed duidelijk was. Er is nu gelukkig ruim tijd, ik ben blij dat het bestuur op dit tijdstip het onderwerp aan de orde stelt, ten einde tijd beschikbaar te hebben om hierover te praten en te denken. Ik geloof, dat het erg gelukkig is geweest bovendien dat het bestuur de overste Touber bereid heeft gevonden om dit onderwerp, waar zovele kanten aan zitten, voor ons te willen inleiden. De discussie is nodig om de gedachten te vormen en om alle facetten die aan zo'n onderwerp zitten, naar buiten te laten komen. Dat kan niemand zo opschrijven, dat moet in de discussie eruit komen. Daarom ben ik behalve de inleider ook de heren die in discussie zijn gekomen dankbaar, dat zij het hebben willen doen, omdat dat de overste Touber de gelegenheid heeft gegeven om zijn rijke voordracht nog aan te vullen en te verduidelijken met zijn antwoorden. Ik geloof, dat wij mogen zeggen dat hij vanavond hier getoond heeft als oud-leraar HKS helemaal in zijn element te zijn, vooral in de discussie waarbij hij bijzonder duidelijk ons allerlei kanten heeft laten zien. Hij is de laatste om te denken, dat heeft hij zoëven hier met eigen woorden gezegd, dat alles nu ook vaststaat. Helemaal niet, wij moeten hier op doorgaan en doordenken. Als de middelen er eenmaal zijn, is mis-

schien tegen die tijd een bepaald beeld uitgekristalliseerd. Dan zal men tóch nog moeten gaan uitproberen in de werkelijkheid, want op papier en denkerwijs komt men er toch nooit helemaal, dat is onmogelijk. Maar men moet er mee beginnen om althans een begin te kunnen maken. Ik dank de overste Touber voor zijn voordracht en geeft nu het woord aan onze scheidende secretaris-penningmeester, de kolonel Boots.

Kolonel Boots:

Mijnheer de voorzitter, dankbaar maak ik gebruik van uw toestemming met een enkel woord op deze bijeenkomst mijn gemoed te luchten.

Sinds ik bijna 40 jaar als secretaris-penningmeester optrad en bij geen enkele bijeenkomst verstek heb laten gaan, doet het mij enigszins pijn dat dit de laatste bijeenkomst is die ik de eer heb als secretaris-penningmeester bij te wonen. Het doet mij echter groot genoegen te weten dat ik de vereniging in bloeiende welstand verlaat en mijn functie op 31 december a.s. overdraag aan de overste Ten Boske, die ik in alle opzichten de juiste man op de juiste plaats acht en die veel zal bijdragen tot het welzijn der vereniging.

Vergunt u mij, mijnheer de voorzitter, een korte blik te slaan op de periode dat ik secretaris-penningmeester was. Tienduizenden officieren heb ik als leden onzer vereniging zien komen en gaan en ik ben er trots op met geen enkele ooit hooggaand verschil van mening te hebben gehad. Honderden dezer leden zowel van het voormalig KNIL, de Kon. Marine, de KL als de KLu hebben hun leven gegeven voor hun Koningin en Vaderland. Hunne nagedachtenis moge bij ons in hoge ere blijven. Vele onzer leden zijn onderscheiden wegens betoonde dapperheid met de hoogste onderscheidingen. Moge het Nederlandse volk toch goed beseffen dat het in bezit is van een officierskorps waarop het trots mag zijn en dat lang niet de waardering geniet waarop het officierskorps ten volste recht heeft. Nu ik met een vol gemoed afscheid van u neem, wil ik U echter de verzekering geven, mijnheer de voorzitter, dat mijn verder leven — als de Here mij dat wil toestaan — gewijd zal zijn om op de bres te staan, daar waar dat nodig is voor de belangen van onze Nederlandse strijdkrachten en hare officieren. Moge de Allerhoogste uw edel streven belonen met voorspoed en geluk in uwe loopbaan. Ik dank u, mijnheer de voorzitter.

BIJEENKOMST TE STEENWIJKERWOLD

Voorzitter: Zijne Excellentie Luitenant-Generaal J. H. Couzy

De Voorzitter:

Heren, ik open deze vergadering in Steenwijkerwold en ik heet u allen van harte welkom. Het doet mij genoegen dat u in zo grote getale aanwezig wilt zijn en aangezien er geen zaken van huishoudelijke aard zijn te behandelen, geef ik maar onmiddellijk het woord aan de spreker van hedenavond: de overste Touber.

(Volgt de voordracht door Luitenant-Kolonel F. Touber).

De Voorzitter:

Overste Touber, ik dank u voorlopig zeer voor uw voordracht. Ik neem aan dat deze bij verschillende uwer vragen heeft doen rijzen, dan wel menings-

verschillen heeft opgeroepen. Ik zou dus willen verzoeken om degenen die de inleider vragen willen stellen, dan wel met hem in debat willen treden, zich op te geven in de pauze bij mijn linkerbuurman de overste Ten Boske. Ten tweede wilde ik diegenen die nóg geen lid van onze vereniging mochten zijn, opwekken om dit alsnog te worden waartoe zij zich mede bij mijn linkerbuurman in de pauze kunnen opgeven.

Wij zullen twintig minuten pauzeren.

De Voorzitter:

Mijne heren, Majoor Schothorst, Kolonel Beelaerts van Blokland, Overste Kranenburg, Luitenant Hage en Kapitein Kramer hebben zich opgegeven voor het debat.

Ik mag dan het woord aan de heren in deze volgorde geven.

Majoor Schothorst:

Mijnheer de voorzitter, de door de overste Touber geopperde denkbeelden over het tactische samenspel van tanks- en pantserinfanterie (mech), in het bijzonder hetgeen is gezegd over een gecoördineerd dan wel geïntegreerd optreden van beide wapens, hebben bij mij een aantal vragen opgeroepen. Dat is het geval met het voorbeeld waarin een painfpel de actie van een tankeskadron inleidt tegen een vijand, die het verdedigend gevecht voert. Naar mijn mening bestaat het gevaar dat beide elementen buiten de beperkte directe werkingssfeer van elkaars wapens zullen optreden.

Wanneer het voorwaarts gaan van een tkesk niet zonder meer mogelijk is, moet worden aangenomen dat zo'n eskadron zich in een ontplooid formatie bevindt, ook al om het optreden van de met haar samenwerkende pantserinfanterie effectief met vuur te kunnen steunen. Zulks betekent dat ten minste 2 van de 3 tkpels in voorste lijn aanwezig moeten zijn. Gerekend naar de tussen tanks in acht te nemen afstanden (± 100 m) zal zulks, wanneer 10 tks in voorste lijn worden verondersteld, reeds een frontbreedte geven van meer dan 1000 m, niet meegerekend de tussenruimte tussen de voorpelotons. Daarnaast, wederom met enige tussenruimte, treedt een painfpel op in bedekt terrein. Het is naar mijn mening in dit geval moeilijk aan te nemen dat dit peloton van de tanks enige steun van betekenis zal kunnen verwachten, gezien de bestreken baan van de tankvuurmond met haar effectieve dracht van ± 1500 m, waaraan vanwege het bedekte terrein, waarin het painf peloton optreedt, wel heel veel beperkingen worden opgelegd.

En ook al wordt aangenomen dat deze min of meer zelfstandige, in dit terrein veelal te voet uit te voeren, „pantserinfanterieactie” slaagt en dit peloton de haar toegewezen opstelling bereikt, dan nog valt te betwijfelen of haar bindend vermogen van enige betekenis kan zijn voor het zeker in ontplooid formatie met vuur en beweging oprukkende tankeskadron (frontbreedte zeker 1000 m). De bewapening van een pantserinfanteriepeloton is bestemd voor het gevecht op korte afstand. Alleen haar voertuigmitrailleurs (4) zouden, wanneer wordt aangenomen dat deze een kaliber .50 hebben, enig bindend vermogen hebben. Dit vermogen lijkt mij ten opzichte van een vijand welke een tankeskadron ervan weerhoudt in voor dit eskadron gunstig terrein waarin zij haar beweeglijkheid, schokvermogen en vuurkracht (17—20 ponders en

17 boordmitrailleurs) kan ontplooiën, tegen haar op te treden, een factor van ondergeschikte betekenis, welke betekenis de geachte inleider ook aan haar verrassend optreden en bindend vermogen mag toekennen. Wanneer het tankeskadron tot zover genaderd is dat zij gebruik denkt te moeten maken van de met haar samenwerkende pantserinfanterie, dan is er naar mijn mening maar een mogelijkheid van effectieve wederzijdse samenwerking, nl. die, waarin beide wapens optreden binnen elkanders directe werkingssfeer, welke in hoge mate bepaald wordt door de aard van de wederzijdse bewapening en het terrein waarin wordt opgetreden. Een samenwerking die door de geachte inleider, naar ik heb begrepen, wordt aangeduid met de term geïntegreerd optreden. Een zodanig geïntegreerd optreden is naar mijn mening de enige vorm van samenwerking. De gronden daarvoor zijn naar mijn opvatting zo universeel, dat ik deze graag in hun algemeenheid zou willen stellen. Wanneer een tk-element de steun van een painf element behoeft, is het dit painf element dat met directe steun van zoveel mogelijk tk-vuurmonden en, onnodig te zeggen met steun van artillerie en andere ondersteunende wapens, in haar voertuigen gezeten naar de vijandelijke weerstand toe manoeuvreert om deze daarop in het gevecht op korte afstand te vernietigen. Of zulks geschiedt door de painf uit het voertuig vechtend of in laatste instantie te voet dan wel door een combinatie van beide methodes, is een detail dat hier niet ter zake doet. Dat tanks het gevecht op grote en middelbare afstand moeten voeren en pantserinfanterie als een verlengde arm het gevecht op korte afstand — ervan uitgaande dat wordt opgetreden tegen een vijandelijk afweerfront dat intact is — is een gevolg van de evolutie welke de tankbestrijdingsmiddelen in het bijzonder na WO II hebben doorgemaakt. Deze is zodanig dat de verdediger met relatief goedkope, overal in het terrein op te stellen en af te vuren middelen zowel op grote als op middelbare als op korte afstand tanks zodanig tegemoet kan treden, dat tanks alléén weinig succes meer zullen hebben tegen zulk een verdediger. In het bijzonder geldt dit voor het gevecht op korte afstand waarbij de tank het meest in zijn beweeglijkheid wordt beperkt en waarbij zijn bewapening te eenzijdig is om het op te kunnen nemen tegen een vijand, welke over deze middelen beschikt. Dát de vijand over deze middelen beschikt, daarover behoeft geen twijfel te bestaan. De tank zelf heeft in verhouding tot zijn bestrijdingsmiddelen geen noemenswaardige veranderingen ondergaan. Het is een groot, kostbaar apparaat gebleven, te groot en te kostbaar om het onder omstandigheden zoals hier zijn uiteengezct, zelfstandig tegen een variatie van tankbestrijdingsmiddelen waarvan de kosten in geen verhouding staan tot de kosten van de tank, in te zetten.

Maar naast de evolutie welke de tankbestrijdingsmiddelen hebben doorgemaakt, is er de evolutie van de pantserinfanterie. Van „Begleit waffe”, ondersteunend wapen dus, is het opgeklommen tot een onmisbaar *vechtelement* van gepantserde formaties. Willen gepantserde formaties, gezien de geschetste evolutie der pantserbestrijdingsmiddelen, hun beweeglijkheid behouden dan zal, gezien de min of meer constante factor welke de taak vormt, een verdere evolutie van de pantserinfanterie moeten plaatsvinden en wel zodanig, dat zij met de tekst een elkaar aanvullend *wapensysteem vormt*. Dit systeem moet dan zodanig zijn, dat met kans op succes tegen een in het terrein weerstand biedende, over genoemde middelen beschikkende, vijand kan worden opgetreden.

De wijze waarop de gevechtskracht, gevormd door de twee-eenheid tanks/

pantserinfanterie tegen een intact zijnd vijandelijk afweerfront, moet worden ingezet is zo, dat de tanks het gevecht op grote en middelbare afstanden zullen voeren. Zodra hun beweeglijkheid wordt beperkt door vijandelijke weerstand, zal de pantserinfanterie in kleinere beweeglijkere gevechtsvoertuigen, binnen de directe werkingssfeer der tanks, naar de vijandelijke weerstand toe manoeuvreren om deze vijand met haar veelzijdiger bewapening en door haar betere waarneming in het nabijgevecht te vernietigen of uit zijn opstellingen te verdrijven, aldus de weg vrijmakende voor een verder beweeglijk optreden van tanks.

Dit wil niet zeggen dat er geen toekomst meer is voor het tankwapen om „reinrassig”, „en masse”, geleid door het principe, „conserves le regiment” op te treden, maar dat is n.m.m. een onderwerp, dat met de samenwerking tanks/painf in de zin van het samen vechten, elkaar wederzijds steunen op dezelfde tijd en plaats, niet direct te maken heeft. *Wanneer de vijandelijke afweer is doorbroken, in beweging is gebracht of vernietigd, zijn de omstandigheden geboren waaronder tanks „en masse”, „reinrassig” hun grootste uitwerking kunnen hebben bij de uitbuiting van het succes.*

Onder deze omstandigheden zullen hun beweeglijkheid, vuurkracht en schokvermogen geheel tot hun recht kunnen komen. De rol die de pantserinfanterie onder deze omstandigheden speelt, is die van een steunend wapen, meer in de zin van de artillerie en penie. Op deze wijze van samenwerking is naar mijn mening het begrip „coördinatie” van toepassing.

De pantserinfanterie zal daarbij de „en masse”, „reinrassig” optredende tanks volgen om, wanneer de beweging der tanks is opgehouden, het veroverde terrein te bezetten en te consolideren, tot de komst van de conventionele te voet vechtende infanterie. De pantserinfanterie kan eveneens volgen om, wanneer de beweging der tanks wordt afgeremd door een zich stabiliserende vijandelijke afweer, opnieuw met de tanks te worden „geïntegreerd”, ten einde „samenwerkend” opnieuw de voorwaarden te scheppen voor een „reinrassig” inzetten der tanks.

Wanneer tanks „reinrassig” worden ingezet vormen zij het aanvalschelon, de pantserinfanterie volgt „reinrassig” als ondersteunend echelon om bij de hand te zijn. Zodra zij wordt ingezet om het veroverde terrein te bezetten, worden de rollen omgekeerd, de infanterie is dan het voornaamste gevechtselement om gesteund door de tanks het veroverde terrein te behouden. Zo gezien zou de painf de tanks wanneer deze als tankwapen, „en masse”, „reinrassig” worden ingezet, altijd dienen te volgen, als ondersteuningsechelon dus.

Een andere zienswijze in dit verband zou kunnen zijn dat de pantserinfanterie naast de als wapen „reinrassig” optredende tanks, een zelfstandige taak krijgt toebedeeld in het aanvalschelon.

Als dit de bedoeling is van het voorbeeld dat door de Overste Touber is gesteld, dan moet worden aangenomen dat de vijand in beweging is of over onvoldoende afweerkracht beschikt om zich in de gekozen opstelling te handhaven en dat de hierin voorkomende eigen tk-eenheid een „reinrassig” optreden van tanks suggereert met in „coördinatie” daarnaast optredend een pantserinfanterie-element, dat door een verrassende inleidende actie bijdraagt tot het succesvol optreden van het hoofdwapen, de tanks. Het gevaar van deze min of meer zelfstandige pantserinfanterieactie is, dat zij onder deze omstandigheden kan worden geconfronteerd met vijandelijke beweeglijke reserves.

Als deze, hetgeen aan te nemen is, tanks bevatten, is het lot van de zonder offensieve tankbestrijdingsmiddelen uitgeruste en zonder directe tanksteun optredende pantserinfanterie, als zeer ongunstig te bestemmen.

Alleen door de met haar in „coördinatie” optredende tanks in haar dienst te stellen, hetgeen onder de geschetste omstandigheden tactisch geheel onjuist zou zijn, zou een zodanig optreden van de pantserinfanterie van haar standpunt bekeken kunnen rechtvaardigen. En aangezien zulks niet te verwachten is, zal dit ertoe leiden dat de pantserinfanterie zal trachten haar offensieve tankbestrijdingsmiddelen op te voeren, wanneer zij met tanks in het aanvalselchelon wordt ingezet. In dit verband zij er aan herinnerd dat de evolutie welke de tankbestrijdingsmiddelen hebben ondergaan, de verdediger in veel hogere mate begunstigt dan de aanvaller. De verdediger kan immers beschikken over een veelheid van gemakkelijk in het terrein op te stellen en af te vuren tankbestrijdingsmiddelen. In de aanval zijn deze middelen in het algemeen te kwetsbaar. Vergroting van het offensieve tankbestrijdingselement zou dus neer moeten komen op het versterken van het tank (jager) element in de painfanterie-organisatie.

Tanks zullen, wanneer de voorwaarden aanwezig zijn voor een zelfstandig optreden, op hun beurt hun eigen pantserinfanterie, waarover zij op elk moment kunnen beschikken, bij zich willen hebben. Het gevaar is immers niet denkbeeldig dat deze, wanneer zij min of meer zelfstandig in het aanvalselchelon optreedt, op momenten waarop de tanks haar nodig hebben, b.v. bij het bereiken van hun doelen om de behaalde successen te consolideren, bij reorganisaties of bij tijdelijk halt houden, gebonden is door haar eigen acties.

Zowel van het standpunt van het tankwapen als van de pantserinfanterie is er derhalve alles voor te zeggen, dat zolang de voorwaarden voor een zelfstandig optreden der tanks aanwezig zijn, de in „coördinatie” met haar optredende pantserinfanterie wordt ondergebracht in een ondersteuningsechelon dat de tanks, welke het gevechtsechelon vormen, volgt om, wanneer de omstandigheden zich daartoe voordoen, ook als min of meer zelfstandig wapen in dienst te worden gesteld van de tankactie. Dit tactische samenspel, het ge-coördineerd optreden, onder omstandigheden welke zulks rechtvaardigen, is dat van twee min of meer zelfstandig vechtende wapens.

Het tactisch samenspel in de zin van gezamenlijk vechtend, elkaar wederzijds steunend op dezelfde tijd en plaats, d.i. binnen de directe werkingssfeer van elkaars wapens, is naar mijn mening alleen maar mogelijk op basis van integratie, de *vorm* van „samenwerking” tanks—pantserinfanterie.

De wijze waarop de geachte inleider deze integratie ziet, wijkt eveneens af van het beeld dat ik mij hierover had gevormd. Spreker ziet dit samenspel zodanig dat, ofwel het tankelement, dan wel het pantserinfanterie-element overheerst.

Uitgaande van de zienswijze dat tanks en pantserinfanterie een twee-eenheid, een elkaar aanvullend gezamenlijk wapensysteem vormen en uitgaande van een gezamenlijk optreden in de zin van „gezamenlijk vechten”, dit is elkaar wederzijds steunen op dezelfde tijd en plaats, betekent dit dat één tank en één painfgevechtsvoertuig het basiselement zullen vormen waaruit een tk/painf-formatie moet worden opgebouwd.

Bij de bepaling van de grootte van de te formeren gemengde formatie spelen de volgende factoren een rol:

- Het tankprincipe „en masse”, met dien verstande dat zulks tot die grens dient te worden toegepast dat de voorwaarden voor de hier primair te stellen samenwerking geen geweld worden aangedaan.
- De correlatie tussen de sterkte van het painf-element, de aanvalskracht en het steunend vermogen van het tankelement en het tankafwerend vermogen van het vijandelijk afweerfront. Hiertussen dient een zodanig verband te bestaan dat het painf-element in het nabijgevecht van voldoende sterkte is om het vijandelijk potentieel met de steun van de tanks uit te schakelen.
- De effectieve dracht van de tankvuurmond, welke in hoge mate de grootte van het painf-element bepaalt. Deze dracht is, gezien de bestreken baan en het vuren met directe richting, te stellen op maximaal 1500 m.
- De per tank en pantserinfanterie-voertuig in acht te nemen tussenruimte, welke als algemeen geldend op 50 tot 100 m kan worden gesteld. Deze factor is bepalend voor de frontbreedten waarover de tankeenheden en pantserinfanterie-eenheden zullen optreden.

Genoemde factoren, in het bijzonder die, welke de frontbreedten bepaalt en de effectieve dracht van de tankvuurmond, bestemmen het niveau van de samenwerking tot het esk/cie niveau, een niveau hetwelk ook gezien in het licht van de oorlogvoering onder nucleaire omstandigheden te accepteren is.

Met de tanks als „leading”-element betekent zulks, dat een ontplooid tank-eskadron met een frontbreedte tot ± 1000 m een effectieve werkingsfeer, waaraan alle tankvuurmonden deel hebben zowel frontaal en wat wenselijker is, naar een der beide flanken, kan opbouwen.

Hierbinnen moeten de painfgevechtsvoertuigen van de over een frontbreedte tot ± 1000 m ontplooid optredende painfcompagnie, kunnen worden gesteund, zowel bij een frontaal als bij een flankerend optreden van deze compagnie. De combinatie esk/cie belichaamt derhalve de optimale gevechtskracht van de twee-eenheid. Met deze basisformatie als uitgangspunt dient derhalve elk hoger echelon te worden opgebouwd.

Maar dit betekent ook dat wanneer een optreden met onevenwichtige formaties, waarin het ene dan wel het andere element overheerst, wordt voorgestaan, het meer aanwezige deel min of meer „zelfstandig” moet worden ingezet, hetgeen in omstandigheden waaronder „samenwerking” is geboden, onaanvaardbaar is op reeds eerder aangevoerde gronden.

Uit zuiver tactisch oogpunt kan de esk/cie formatie wellicht als te star worden bestempeld. Maar zij moet meer worden bezien uit technisch-tactisch oogpunt omdat min of meer onveranderlijke technische grootheden als effectieve dracht en bestreken baan van de tankvuurmond, alsmede de in te nemen frontbreedten in hoge mate bepalend zijn. Ook het tactisch gebruik van artillerie wordt in hoge mate bepaald door een technische factor als maximum en minimum dracht van de gebezigde vuurmond. Zulks betekent evenmin dat er geen omstandigheden zijn welke kunnen dwingen tot een optreden met onevenwichtige formaties.

De cie/esk formatie is primair de formatie welke ten grondslag ligt aan de „samenwerking” tanks/painf onder omstandigheden, met name het terrein, die een beweeglijk optreden van de twee-eenheid toelaten. Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan, m.a.w. is het een gebiedende eis dat tanks en pantserinfanterie optreden in terrein dat niet geschikt is voor een beweeglijk optreden van de twee-eenheid, dan zal een painfzware formatie op haar plaats zijn,

een formatie derhalve waarin in die omstandigheden de overwegend te voet vechtende „pantserinfanterie” overheerst. Zulks dient evenwel te worden gezien als uitzondering. Als basis voor een beweeglijke gevechtsvoering in voor gepantserde formaties geschikt terrein tegen een intact zijnd vijandelijk afweersfront wordt door mij derhalve de cie/esk formatie gezien.

De geachte inleider is voorts nog ingegaan op de visies welke in het buitenland bestaan inzake het tactische samenspel van tanks en pantserinfanterie. Bij de Fransen ziet de Overste Touber alleen de samenwerking tussen de lichte AMX-tank en de painf in de painfbrigade, op basis van geïntegreerde teams, waarin beide elementen nagenoeg even sterk vertegenwoordigd zijn. Bij de Fransen zou een andere zienswijze bestaan over de samenwerking tussen de middelbare tank (de Patton) en de pantserinfanterie in de tankbrigade. Hieruit trekt spreker de conclusie dat onze Centurion — te vergelijken met de Patton — niet op een wijze als door de Fransen voor de lichte tank wordt voorgestaan, met onze pantserinfanterie, evenals de Franse uitgerust met AMX-painf voertuigen, zou kunnen samenwerken. Naar mijn mening evenwel geldt de vorm van samenwerking tussen pantserinfanterie en tanks zoals deze door mij werd ontwikkeld en welke ook door de Fransen wordt voorgestaan, niet alleen voor de samenwerking van de pantserinfanterie met de lichte tank (chasseur de char), maar ook voor de samenwerking met de middelbare tank (Patton-Centurion). De tankbrigade wordt ingezet, nadat de vijandelijke afweer in beweging is gebracht door het reeds gememoreerde, uiteraard in onderling tactisch verband optreden van de esk/cie formaties van de pantserinfanterie brigades, uitgaande van bases welke door de conventionele infanterie van deze brigades worden verschaft.

De middelbare tanks (2 bataljons) van de tankbrigade zullen daarbij zelfstandig, „en masse”, onder het motto „conservez le regiment” worden ingezet ter uitbuiting van het verkregen succes. De rol welke de pantserinfanterie bij een zodanige inzet van de tankbrigade speelt, is allereerst die van ondersteunend wapen. De tanks zullen daarbij het gevechtsechelon vormen, het pantserinfanteriebataljon volgt als ondersteuningsechelon. Zodra evenwel de vijandelijke afweer, waarvan dient te worden aangenomen dat zij in de diepte is opgebouwd, zich stabiliseert, zullen de middelbare tanks van een der bataljons zich mengen met de pantserinfanterie van het pantserinfanteriebataljon op dezelfde wijze en om dezelfde redenen als golden voor de samenwerking tussen de lichte tank en de daarmee samenwerkende pantserinfanterie van de pantserinfanteriebrigade.

Deze zienswijze wordt naar mijn mening onderstreept door de Franse „Notions sommaires sur l'infanterie blindée”, uitgegeven door de Franse Cavalerie-school (1959). Hierin staat dat de Franse pantserinfanterie speciaal is georganiseerd, opgeleid en uitgerust om te vechten met en ten voordele van de tanks. Het type tank waarmee deze painf moet samenwerken wordt niet genoemd. Deze voorlopige richtlijnen moeten worden geacht van toepassing te zijn op alle tanks, ongeacht het type, welke met pantserinfanterie moeten „samenwerken”, dat is samen vechten.

Uit de hierin opgenomen „principes d'emploi” citeer ik:

Le rendement Infanterie-Chars est maximum lorsque les mêmes Unités: Escadron-Compagnie”, travaillent toujours ensemble.

La présence permanente des Blindés à l'action desquels participe l'Infanterie Blindée autorise la dissociation constante du Bataillon, et éventuellement, de la Compagnie.

La Compagnie constitue l'Unité tactique de base.

Ook de organisatie van pantserinfanteriebrigade, waarin de samenwerking tussen tanks en pantserinfanterie op de voorgrond staat, onderschrijft dat met de esk/cie formatie als uitgangspunt zal worden opgetreden. Zij bestaat nl. uit een tankbataljon uitgerust met lichte tanks en een pantserinfanteriebataljon, waaruit drie van deze formaties kunnen worden geformeerd. Zulks maakt het beweeglijk spel van deze formaties, afgestemd op het optreden van de meer statische elementen waarin wordt voorzien door het (conventionele) te voet vechtende bataljon (2 × 3 compagnieën) van deze brigade, tactisch verantwoord.

Verantwoord zowel gezien in het licht van de oorlogvoering met kernwapens als uit oogpunt van bevelvoering, omdat de brigadecommandant middels een als reserve te bestemmen formatie het gevecht kan beïnvloeden. Ook de organisatie van de Franse pantserbrigade waarin een zelfstandig optreden van de tanks in de zin van „conservez le regiment” op de voorgrond staat, onderstreept deze zienswijze. Wanneer binnen deze brigade door tanks en pantserinfanterie moet worden „samenengewerkt” om opnieuw de voorwaarden te scheppen voor een zelfstandig optreden der tanks, dan wel om de successen der brigade tot het uiterste uit te buiten, zal ook deze „samenwerking” geschieden met de cie/esk formatie als uitgangspunt.

Eén tankbataljon en het pantserinfanteriebataljon kunnen voor deze samenwerking worden bestemd. Hieruit kunnen drie esk/cie formaties worden geformeerd waarmee wederom uit het oogpunt van de oorlogvoering met kernwapens en uit tactisch oogpunt op verantwoorde wijze kan worden opgetreden. Zodra dit optreden succes heeft, zal het tweede in reserve gehouden tankbataljon zelfstandig worden ingezet.

Resumerende meen ik derhalve te moeten opmerken, dat zowel de Franse tactische zienswijzen als hun organisaties met de door mij geopperde denkbeelden in overeenstemming zijn en minder de door de geachte inleider naar voren gebrachte zienswijzen staven.

Beschouwen wij de Duitse organisatie, dan treffen we daarin zowel in de painfanterie brigade als in de tankbrigade de Patton aan, een tank vergelijkbaar met onze Centurion. Wanneer de voorwaarden aanwezig zijn dat samenwerking tussen tanks en pantserinfanterie geboden is, dan wordt opgetreden in geïntegreerde tankzware en pantserinfanterie zware formaties, welke formaties veelal in coördinatie naast elkaar optreden. Zoals door mij betoogd, betekent zulks een min of meer zelfstandig optreden zowel van de „over-tollige” elementen binnen deze formaties als van de twee formaties ten opzichte van elkaar. Men gaat zelfs zover dat het tankzware element optreedt in het voor tanks meest gunstige, de pantserinfanterie in het voor tanks minder gunstige, *dus ook voor haar ongunstige terrein* (de pantsérinfanterie is uitgerust met rupsvoertuigen om de tanks overal te kunnen volgen, niet om in voor rupsvoertuigen minder geschikt terrein op te treden!). De door mij geschetste consequenties uit een zodanig „zelfstandig” optreden hebben de Duitsers min of meer getrokken.

Bij hun pantserinfanterie is in vergelijking met de Fransen het offensieve tankbestrijdingspotentieel aanzienlijk opgevoerd in de vorm van een tank (jager) peloton bij het painfanterie bataljon en een tank (jager) compagnie bij de painfanterie brigade. Natuurlijk komt dit nog niet tegemoet aan de eis dat in een gemengd optredende formatie beide elementen nagenoeg even sterk vertegenwoordigd moeten zijn.

Publikaties en uitspraken van vooraanstaande Duitse pantserinfanteristen — o.m. Eike Middeldorf, wijzen evenwel vaak op de wenselijkheid van een 90 mm vuurmond op elke tweede Schützenpanzer. Wanneer dit zou worden gerealiseerd zou bij de Duitsers langs de achterdeur het ontbrekende tank-element de pantserinfanterieorganisatie weer binnenkomen, zij het ook dat de totale verhouding tanks en pantserinfanterie volkomen scheef zou komen te liggen.

Dat de Duitse tankspecialisten op hun beurt ook niet erg gelukkig zijn met de zienswijze, dat pantserinfanterie weliswaar is bestemd voor de samenwerking met tanks, maar daarnaast ook geschikt is voor een zelfstandig optreden, moge blijken uit een uitspraak van de Oberst a.D. Hermann Zimmermann in „Truppenpraxis”, Heft 12-1960. Deze schrijft in zijn artikel „Panzerbrigaden einst und jetzt”. „Zusammenarbeit ist gut, selbst haben ist besser”. „Die Panzerbrigade 1959 hat jedoch nur 1 Pz Gren Btl. Das ist zuwenig”.

Deze zienswijze zou met evenveel recht kunnen worden toegepast op de door de Duitsers voorgestane wijze van optreden met tankzware en pantserinfanterie zware formaties verkregen door de wederzijdse uitwisseling van een compagnie/eskadron tussen een painfbataljon en een tankbataljon. Het geeft met andere woorden de bezwaren weer welke reeds eerder tegen dergelijke onevenwichtige formaties zijn aangevoerd. Ik ben van mening, dat de Duitse zienswijze dat de pantserinfanterie naast samenwerking met tanks ook in staat moet zijn tot een zelfstandig optreden niet alleen te ver gaat, maar ook uitgaat boven dat wat de pantserinfanterie van origine is, nl. gecreëerd ter samenwerking met tanks en ten bate van de tanks.

Naarmate de geschiktheid van de pantserinfanterie voor een zelfstandig optreden toeneemt, neemt haar geschiktheid om met tanks „samen te werken” af. Wat zulks betekent komt naar mijn mening goed tot uiting in het artikel van Horst Riemann in „Wehrkunde” (nr 12 dec 1959), getiteld: „Zur Geschichte der deutschen Panzergrenadiere”. Hij beschrijft hierin o.m. hoe in de loop van WO II de „Einsatzgrundsätze” voor de pantserinfanterie gestalte kregen. Ik citeer:

„Für den selbständigen Einsatz der Pz Gren Btl. boten sich nun nach der Ausstattung mit dem Schützenpanzerwagen (SPW) weit grözere Möglichkeiten als früher.

Sie waren befähigt:

- Gefechtsaufklärung tief in den Feind hinein vorzutreiben,
- Breite Sicherungsabschnitte zu überwachen,
- Angriffe besonders gegen die Flanke und den Rücken des Feindes zu führen,
- Den Schutz langer und tiefer Flanken zu übernehmen,
- In der überholenden Verfolgung schnell wichtige Abschnitte und Geländeteile zu gewinnen.”

Deze zelfstandig uit te voeren taken vindt men in nog uitgebreidere vorm in de huidige Duitse voorschriften terug. Maar dezelfde schrijver doet uitkomen, wanneer hij in genoemd artikel de operatie „Zitadelle 1943” beschrijft — het grote offensief van de Duitse pantsertroepen in juli 1943 bij Kursk — dat na aanvankelijke successen waarbij de tanks reeds in de vrije ruimte waren doorgedrongen en de vijandelijke artillerie reeds was uitgeschakeld, het niet mogelijk was om het succes compleet te maken.

Hij schrijft daarover:

„Es fehlten genügend echte Panzergrenadiere die den Panzern durch die feintlichen Stellungen dichtauf folgen konnten. Sie *allein* wären in die Lage gewesen, in dem gut ausgebauten Stellungssystem der Russen und gegenüber der stärken Panzerabwehr den Panzern die notwendige Unterstützung zu geben.....”

Het lijkt me niet misplaatst hier te zeggen dat de „Einsatzgrundsätze” voor een zelfstandige inzet van de Duitse pantserinfanterie zulks ook in de hand werken.

„Zusammenarbeit ist gut, selbst haben besser!”

Ik meen derhalve te mogen concluderen dat de huidige Duitse opvattingen niet maatgevend mogen zijn voor de wijze van samenwerken tussen tanks en pantserinfanterie. Evenmin geldt zulks voor de Duitse organisatie. Als uitvloeisel van de Duitse zienswijze bestaat hun Panzergrenadierbrigade naast een bataljon conventionele infanterie uit twee pantserinfanterie-bataljons, één bataljon bestemd voor de samenwerking met het tankbataljon van deze brigade, het tweede bataljon bestemd voor een meer zelfstandig optreden.

Toch worden de Duitse stemmen welke voor een „verzahnt” optreden van tanks en pantserinfanterie zijn, als samenwerking geboden is, steeds sterker. Deze gedachte en de stemmen die opgaan voor een „Bataillon aller Waffen” (op andere gronden te verwerpen) wijzen evenwel in de richting van een samenwerking op basis van de twee-eenheid gedachte.

Ten slotte zullen de hier geopperde denkbeelden toegepast op de Nederlandse organisatie en middelen moeten leiden tot enig verschil van inzicht met de geachte inleider op dit punt.

In de Nederlandse organisatie beschikken wij alleen over pantserinfanteriebrigades. Deze brigades zullen daarom moeten kunnen optreden als pantserinfanteriebrigade, waarin de samenwerking tussen tanks en pantserinfanteriebrigade op de voorgrond staat en als pantserbrigade wanneer een zelfstandig optreden van het tankwapen geboden is.

Allerwegen wordt aangenomen dat de vijand in de eerste fase van het gevecht ons met kleine uit tanks en pantserinfanterie bestaande afdelingen voorafgegaan door verkennings-elementen zal trachten te naderen over een breed front met het doel zodanig contact te krijgen (kleven) dat de inzet van kernwapens voor de tegenpartij niet doelmatig of niet verantwoord is.

Deze vijandelijke formaties zullen trachten ergens beslissend voordeel te behalen om onze reserves te dwingen zich daarop te concentreren. Zou zulks lukken, dan hebben de vijandelijke tank/pantser formaties aan hun doel beantwoord.

De tweede fase zou kunnen worden ingeluid door de inzet van kernwapens op deze concentraties gevolgd door de inzet van de uit overwegend tanks bestaande reserves. Zouden in de eerste fase tegen de vijandelijke tank/pantser-

infanterieformaties eigen kernwapens worden ingezet (uitgaande van „atomic plenty”), dan zou zulks niet alleen de inzet van een onevenredig grote vernietigingskracht tegen kleine verspreid en beweeglijk optredende doelen betekenen, maar ook een vroegtijdig prijsgeven van de opstelling der lanceerinrichtingen.

De ramp zou volkomen zijn wanneer de eigen reserves in de vorm van in coördinatie met elkaar optredende tankzware en infanteriezware formaties van bataljonssterkte zouden worden ingezet. Zulks zou niet alleen een slag in de lucht betekenen maar ook een lonende concentratie voor vijandelijke kernwapeninzet bieden. Een zodanige inzet van de eigen kernwapens en van de eigen reserves zou derhalve betekenen dat de vijand alle gelegenheid wordt geboden deze middelen uit te schakelen, zonder dat de vijandelijke middelen wezenlijk afbreuk kan worden gedaan.

Het eigen optreden moet er daarom op gericht zijn de vijand tot concentratie te dwingen en tot voortijdige inzet van zijn reserves. Dit opent de weg voor een lonende inzet van eigen kernwapens en de mogelijkheid voor de eigen reserves om beslissend voordeel te behalen. Zulks is alleen mogelijk wanneer in de eerste fase tegen de vijandelijke tank/painf formaties met eigen beweeglijke tank/painf teams wordt opgetreden om de vijand beslissend voordeel te ontzeggen. Tegen deze zich mogelijk met behulp van conventioneel vechtende infanterie in het terrein handhavende vijand kunnen om redenen reeds eerder uiteengezet, eigen esk/painfcie teams in onderling tactisch verband optredende en met de meeste kans op succes worden ingezet. Zulks dwingt de vijand tot concentratie zonder dat hem reële kernwapendoelen worden geboden. De vijand zal tot concentratie worden gedwongen om beslissend voordeel te behalen, d.w.z. om zijn tankreserves de noodzakelijke uitgangsbases te verschaffen voor een beslissend optreden. Wanneer zulks geschiedt is de tijd gekomen voor de eigen kernwapens om de vijand vergaand uit te schakelen.

Zodra de inzet van kernwapens heeft plaatsgevonden, zal moeten worden beschikt over een pantserinfanteriebrigade in reserve. Deze brigade zal dan als tankbrigade d.w.z. met het tankbataljon voorop in het gevechtsechelon en gevolgd door het pantserinfanteriebataljon als ondersteuningsechelon worden ingezet. Is geen zodanige reserve beschikbaar, dan zullen de beschikbare cie/esk teams zodanig worden gereorganiseerd, dat daarvan de tanks worden verzameld in een aanvalsechelon en de pantserinfanterie in een ondersteuningsechelon, om op deze wijze met de tanks „en masse” de vernietigende werking van de eigen kernwapens tot het uiterste uit te buiten.

Ik meen derhalve te moeten concluderen dat wanneer in de Nederlandse pantserinfanteriebrigade door tanks en pantserinfanterie moet worden „samen-gewerkt”, deze samenwerking moet worden gebaseerd op een geïntegreerd optreden met de esk/cie formatie als uitgangspunt. Dat in omstandigheden waaronder een zelfstandige inzet van het tankwapen geboden is het tankbataljon in deze brigade voorop zal gaan (gevechtsechelon) gevolgd door het pantserinfanteriebataljon (als ondersteuningsechelon) met dien verstande dat enige pantserinfanterie bij het gevechtsechelon kan worden ingedeeld om te voorzien in de directe beveiliging der tanks en dat het ondersteuningsechelon dient te beschikken over enige offensieve tankbestrijdingsmiddelen in de vorm van tankjagers.

Kolonel Beelaerts van Blokland:

Mijnheer de voorzitter, mijne heren, de lezing heb ik niet van te voren ter inzage gehad en ik wil dus maar enige kleine opmerkingen maken.

Ik heb een opmerking gehoord dat de pantserinfanterie machtig zou zijn. Daar wilde ik wel voor waarschuwen, want bij de Amerikanen is de Walker Bulldog lichte tank afgeschafte en zij hebben mij verteld, dat zij dit hebben gedaan omdat het pantser zo licht was. Wij moeten er dus wel zeer voor oppassen dat wij dit gepantserde, gemechaniseerde terreinvoertuig niet als tank gaan gebruiken. Ik ben erg blij dat wij niet ingaan op Franse handelsgrapjes.

Het tweede punt is, dat ons terrein — en dan denk ik aan mijn oorlogsopdracht — vrij gedekt is en dat wij niet ze erg veel tanks hebben en dat dit dus meebrengt, dat die tanks wel beschermd moeten worden. En hiervoor is integratie nodig, want alleen door integratie is goede samenwerking mogelijk, dan is men op elkaar ingespeeld en is snelheid van actie mogelijk. Ik denk daarbij aan een tirailleurpeloton per tankeskadron, om de gedachten te bepalen. Daar komt nog bij dat door het beperkte oefenterrein men eigenlijk nooit genoeg oefeningen kan houden en het alleen maar mogelijk is om betrekkelijk kleine infanterie-eenheden met tanks samen te oefenen.

Dan wordt hier, en dat heb ik dus ook bij de Amerikanen veel meegemaakt, gemakkelijk van een tankbataljon een eskadron afgehaald. Dit lijkt mij altijd uitermate moeilijk, omdat immers zo'n tankbataljon niet voor niets bestaat uit drie eskadrons. Haalt men een eskadron eraf, dan wordt eigenlijk de tankkracht die overblijft te zwak om nog veel mee te doen. Wij moeten er ook op rekenen dat tankeenheden nooit op volle sterkte zijn; er zijn er altijd wel wat in reparatie.

Wat de integratie betreft, denk ik dus aan een tirailleurpeloton per tankeskadron; deze integratie kennen wij bij de cavalerie heel goed. Dit hebben wij zelfs op veel lager niveau in het verkenningsbataljon en ik kan u verzekeren dat het altijd een groot succes is geweest.

Tot slot heb ik nog een vraag en die vraag is deze: mij is niet geheel duidelijk geworden of de ondersteunende wapens ook gemechaniseerd worden. Het is nl. van groot belang dat de ondersteunende wapens, vooral de tankafweermiddelen, zo snel mogelijk naar voren worden gebracht om de consolidatie te verzekeren.

Luitenant-Kolonel Kranenburg:

Mijnheer de voorzitter, op de eerste plaats wil ik de geachte inleider complimenteren met de uitmuntende voordracht over dit voor ons allen zo actuele en interessante onderwerp en hem danken voor zijn welwillendheid nog gelegenheid te geven de tekst tevoren door te lezen. Gevolg gevend aan zijn uitlokking tot gedachtenwisseling moge ik enige opmerkingen maken. Enkele daarvan kunnen zijn betoog hier en daar wat aanvullen of onderstrepen. Op andere punten ben ik voorshands een andere mening toegedaan althans voor wat betreft Nederlandse verhoudingen. Om met deze laatste te beginnen, meen ik dat de geachte inleider de tank een te dominerende rol heeft toegekend. Ongetwijfeld vormen pantserformatics de vuist in handen van de hogere commandant om zowel in aanval als in tegenaanval een beslissing te forceren. We moeten dan echter in de eerste plaats denken aan een pantser-

divisie of een pantserbrigade, ingezet door een legerkorps- of een divisiecommandant. Men kan stellen, dat in dergelijke pantserformaties de tank domineert. De Duitsers doen het echter ook in dit geval, volgens hun nieuwste gevechtshandleiding, *niet*.

Bij gebrek aan pantserdivisies kunnen we in onze verhoudingen mijns inziens in het algemeen niet spreken van een dominerend door tanks. Vanzelfsprekend zullen nu eens de tanks, dan weer de gemechaniseerde pantsersinfanteristen talrijker zijn in gevechtsformaties. Maar mag men dan spreken van domineren door de één of de ander? Verder vraag ik mij af welk voordeel verbonden is aan de vaststelling, dat een bepaald wapen domineert. Zal de tank daardoor méér tot zijn recht komen, zal daardoor de tank méér vijandelijke tanks vernielen? Ik geloof het niet.

Op grond van de eensluidende officiële meningen van zowel de Fransen als de Duitsers, voel ik er meer voor om de samenwerking van gemechaniseerde pantsersinfanterie met tanks te zien als een ondeelbare gevechtsformatie: een „Untrennbare Kampfgemeinschaft". Een huwelijk waarin beide partners elkaar aanvullen; en dan moeten we niet spreken van dominerend door de een over de ander.

De geachte inleider heeft enige karakteristieken van de gemechaniseerde pantsersinfanterie genoemd. Misschien is het nuttig hier een daarmee grotendeels overeenstemmende, doch anders geformuleerde Duitse visie naast te stellen.

Na van de infanterie in het algemeen te hebben gesteld, dat zij in elk terrein kan optreden; na de nadruk te hebben gelegd op de veelzijdigheid; te hebben vastgesteld, dat alleen de infanterie de vijand in handgemeen kan vernietigen, een terrein kan zuiveren en bezetten en dat haar strijd tegen een gepantserde vijand op de voorgrond staat, zeggen de Duitsers, dat de gemechaniseerde pantsersinfanterie naast deze kwaliteiten daarenboven in het bijzonder geschikt is voor de nauwe samenwerking met tanks en dat haar strijdwijze wordt gekenmerkt door een snelle afwisseling tussen het gevecht met het voertuig en het gevecht te voet, welke laatste strijdwijze zij overigens slechts noodgedwongen toepast.

Terwijl de tank beschikt over een vuurkracht met een op grote afstand grotere pantsersdoorborende uitwerking dan de wapens van een pantserrupsvoertuig infanterie, is de vernietigende kracht van de gezamenlijke wapens van de gemechaniseerde pantsersinfanteriegroep tegen een vijand op kortere afstanden in de praktijk veel effectiever dan die van de tank. Volgens Duitse opvattingen komt dit, doordat de tank relatief blind is in vergelijking met het pantserrupsvoertuig infanterie. Inmers bij de tank kunnen, afgézien van de chauffeur, slechts twee man waarnemen (en in de praktijk voornamelijk in de rijrichting); bij het pantserrupsvoertuig infanterie neemt de gehele bemanning in alle richtingen waar, zelfs bij gesloten luiken. Bij duisternis of slecht zicht spreekt dit nog sterker.

Door zijn hoge silhouet is in vele terreinen een gedekte nadering voor de tank uitgesloten, waar het voor het pantserrupsvoertuig infanterie nog heel goed mogelijk is. De uitgestegen groep heeft natuurlijk nog veel grotere mogelijkheden, zij het dat deze meer tijd kosten. Hieruit volgen voor de gemechaniseerde pantsersinfanterie als gelijkwaardige partner in de ondeelbare gevechtsformatie de volgende taken.

Waarneming met de gehele bemanning naar alle zijden — tijdens de beweging mede ten behoeve van de relatief blinde tank — en het leiden van het vuur.

Het *opruimen* van vijandelijke (lichte) pantserbestrijdingsmiddelen door aanval op vijandelijke flank of hun rug met steun van eigen tanks en andere vuurorganen.

Het met vuur van alle wapens *onderdrukken* van vijandelijke pantserbestrijdingsmiddelen, in het bijzonder van vijandelijke pantser nabijbestrijders.

Met steun van tanks en andere wapens:

- a) Het bestrijden van vijandelijke (pantser) infanterie, opgezeten en desnoods te voet.
- b) Het nemen van voor tanks moeilijk begaanbaar terrein (bij waterhindernissen het nemen van de vijandelijke oever).
- c) Het zuiveren van genomen terreindelen.

Het voeren van gevechten in bossen en oorden, indien hiertoe geen pantserinfanterie (mot) beschikbaar is.

De tanks hebben in deze ondeelbare gevechtsformatie als belangrijkste taak de vernietiging van vijandelijke tanks. Daarnaast bestrijden zij de vijandelijke pantserinfanterie met hun vuur en stootkracht en steunen eigen pantserinfanterie.

Evenals de geachte inleider zo duidelijk stelde, acht ook ik een goede regeling van de bevelvoering van het hoogste belang. We moeten daarbij echter bedenken, dat we zullen moeten oprukken — althans volgens geallieerde opvattingen — uit verzamelgebieden welke 40 à 50 km achter de startlijn liggen (bij nacht de helft tot een vierde van deze afstand), dat we vele kilometers diep — bij dag misschien zelfs tientallen kilometers — tussen startlijn en aanvaldoel zullen moeten afleggen. Door terreinomstandigheden en doordat de vijand voor de nodige afwisseling zorgt, zullen nu eens de tanks dan weer de gemechaniseerde pantserinfanterie de hitte van de dag dragen.

Tijdens een dergelijke operatie kan men de bevelvoering niet wijzigen. Dan geldt nog de overweging, dat de vijand over zeer veel tanks beschikt. Dit laatste beïnvloedt onze groepering en ook daarop zal de regeling van de bevelvoering moeten worden afgestemd.

Mag ik daarom een paar woorden wijden aan mogelijke groeperingen? Om aan de vijandelijke tankdreiging het hoofd te bieden geven zowel de Duitsers als de Fransen de voorkeur aan een groepering waarbij de tanks of tankjagers voorop gaan, zodat de vijandelijke tanks op zo groot mogelijke afstand kunnen worden vernietigd. Dit kan natuurlijk alleen in ideaal tankterrein. Men *streeft* er naar tussen de eskadrons vrij grote open ruimten te laten. Op ongeveer een kilometer afstand volgen midden achter deze open ruimten de compagnieën gemechaniseerde pantserinfanterie. Een schaaksgewijze groepering dus. Deze groepering geeft goede mogelijkheden tot manoeuvreren en beperkt het gevaar van vuur op eigen troepen.

Bij minder overzichtelijk terrein en grotere dreiging van verrassend vijandelijk antitankvuur is een innigere „Verzahnung“ nodig. De afstanden worden

verkort en pelotons gemechaniseerde pantserinfanterie komen schaaksgewijze achter de pelotons tanks.

Bij voor tanks nog minder geschikt terrein en nog groter gevaar voor verrassend vijandelijk antitankvuur gaat de gemechaniseerde pantserinfanterie voorop. Desnoods met de voorste pelotons tijdelijk te voet met vuursteun van volgende pelotons en andere vuurorganen. Natuurlijk zijn er nog andere groeperingen mogelijk. Maar deze groeperingen zullen onder het gevecht elkaar afwisselen en vloeiend in elkaar overgaan zonder dat we de bevelvoering ingrijpend kunnen wijzigen.

Voor wat de bevelvoering betreft heb ik bij de Duitsers noch bij de Fransen — v.w.b. althans de *pantserinfanteriebrigade* — voorstanders gevonden voor het gecombineerd optreden van afzonderlijke bataljons gemechaniseerde pantserinfanterie en bataljons tanks, zelfs niet onder bevel van de brigadecommandant. Altijd moest een bataljonscommandant een of meer compagnieën ruilen voor een of meer eskadrons of omgekeerd.

Bij de Fransen ging (althans tot medio september bij de parate troep en bij de cavalerieschool te Saumur tot december), de voorkeur uit naar het vormen van teams bestaande uit een compagnie gemechaniseerde pantserinfanterie en een eskadron tanks met pelotons antitank en genie. Een en ander om lonende doelen voor kernwapens te vermijden. Een dergelijk team stond steeds onder bevel van een bataljonscommandant met staf, of van een voor de betreffende operatie geformeerde gevechtstaf. Ik leg er nogmaals de nadruk op, dat dit geldt voor de *pantserinfanteriebrigade* en dat dit niet behoeft te gelden voor de pantserbrigade, welke nu eenmaal een andere doelstelling heeft.

Nimmer heb ik vernomen, dat een bataljonscommandant naast zijn eigen bataljon nog een ander onder bevel zou krijgen. Ik vraag me af wat in dat geval de brigadecommandant zou doen. Het verheugt mij, dat de geachte inleider dit slechts noemt als een niet aan te bevelen mogelijkheid.

Ik acht het eveneens verwerpelijk om een pelotonscommandant tevens te belasten met het commando van een tweede peloton van een ander wapen voor het uitvoeren van een operationele taak. Aan een dergelijke regeling van de bevelvoering is geen enkel voordeel verbonden. Behalve de verbindings-technische bezwaren kan men van een pelotonscommandant niet verwachten, dat hij behalve de voortdurende gevechtsleiding van zijn eigen voertuigen ook nog gelegenheid heeft het andere, ongelijksoortige peloton juist te leiden in een zó breed en diep terrein als door beide pelotons wordt ingenomen. Moeten twee pelotons samen optreden, dan moet er een compagniescommandant, een plaatsvervangend compagniescommandant of een ander officier met voertuig en verbindingsmiddelen worden vrijgemaakt om als commandant van beide pelotons op te treden.

De geachte inleider stelde, dat de Fransen het peloton als kleinste vuureenheid zien. Hetzelfde heb ik bij de Duitsers beluisterd. Het voeren van een ongekend beweeglijk gevecht over grote diepte onder steeds wisselende omstandigheden kan alleen worden bereikt door eenhoofdige leiding. We moeten zover komen, dat de procedures bij beide wapens uniform worden. We moeten ook zover komen, dat officieren van beide wapens de tactiek van beide wapens volledig beheersen. Dan doet het er niet toe of een cavalerist of een infanterist het commando van het infanterietankteam voert. Ik spreek opzettelijk van „in-

fanterietankteam" omdat ik geen enkele aanleiding heb deze reeds 20 jaar bestaande term te wijzigen. En hoewel beide wapens al lang moeten samenwerken, gaat de gemechaniseerde pantserinfanterie het nu pas *goed* doen.

Mag ik tot slot nog even wijzen op het feit, dat een agressordivisie ruwweg 500 tanks en 500 infanteristen heeft, dat de agressors bij voorkeur aanvallen met een plaatselijk overwicht van minstens 4 à 5 op 1. Dan betekent dit, dat een Nederlandse divisie 2000 tanks eventueel zal moeten weerstaan. Vanzelfsprekend zal een deel van deze tanks uitvallen door het effect van onze kernwapens. De tanks van onze infanterietankteams zullen er ook een flink aantal buiten gevecht moeten stellen. Maar dat onze infanterie met nog vele tanks te maken zal krijgen is buiten kijf.

Vergroting van de aantallen moderne pantserbestrijdingsmiddelen bij de infanterie lijkt mij van het allergrootste belang. Ik weet, dat dit standpunt ook buiten onze grenzen door velen wordt gedeeld. En niet alleen de bataljonscommandant, maar ook de brigade- en divisiecommandant zullen moeten beschikken over meer tankbestrijdingsmiddelen, voor het voeren van de tankbestrijding in de diepte.

Luitenant Haga:

Mijnheer de voorzitter, ik wil graag een vraag stellen over het optreden van de gemechaniseerde infanterie in de opmars. U hebt nl. gesteld, overste, dat de spits bestaat uit een tankpeloton en een infanteriepeloton. Bij onoverzichtelijk terrein stelt u de mogelijkheid om de infanterie de voertuigen te laten verlaten, wat n.m.m. het tempo niet ten goede zal komen. Is dit eventuele optreden in het zijterrein niet de taak van de infanterie die volgt? Anders buiten wij immers de voordelen van de gemechaniseerde infanterie en de tanks niet uit. De vraag geldt dus niet wanneer het voorste echelon op vijandelijke weerstand stuit; dan zal afhankelijk van de omstandigheden de infanterie wel uitstijgen. Ik dank u wel.

Kapitein Kramer:

Mijnheer de voorzitter, ik zou n.a.v. de inleiding van de Overste Touber en zeer speciaal het punt de verdediging, nog een vraag willen stellen. Maar ik meen dat deze vraag een duplicatie is van datgene wat de Overste Kranenburg al naar voren heeft gebracht. Ik wil hem volledigheidshalve wel stellen. Ik had nl. de Overste Touber willen vragen of hij gezien de toekomstige organisatie van onze gemechaniseerde eenheden meent dat ter afdamming van een penetratie de gemechaniseerde compagnieën in staat geacht kunnen worden deze taak uit te voeren, het potentieel van de gemechaniseerde tankzware agressor in aanmerking genomen. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De Voorzitter:

Ik neem aan dat de inleider bereid is om de vragen te beantwoorden.

Overste Touber:

Mijnheer de voorzitter, ik wil dan de heren die naar voren zijn gekomen in volgorde beantwoorden en een begin maken met het betoog van de majoor Schothorst.

Ik ben verheugd dat de majoor Schothorst het met mij eens is en dat er slechts enkele punten van fundamentele aard zijn waarin hij met mij van mening verschilt. Het betoog van de majoor Schothorst was vrij lang en ik moge ontheffing verzoeken van de plicht om in detail hierop in te gaan. Maar staat u mij toe enkele kanttekeningen te maken. In de eerste plaats deze: ik sluit geenszins een wijze van optreden uit zoals de majoor Schothorst naar voren heeft gebracht, maar om dit het alleenzaligmakende te noemen, lijkt mij inderdaad te star. M.i. is de tactiek geen wiskunde en biedt een scala van mogelijkheden; daar hebben wij maar rekening mee te houden en daarom is de studie van ons vak ook beslist niet eenvoudig; zij zal diepgaand moeten zijn ten einde voor iedere situatie via een denkproces, dat wij de beoordeling van de toestand noemen, te komen tot de meest geëigende oplossing als keuze uit meerdere mogelijkheden. Om voor iedere situatie één standaardoplossing te kiezen is iets waar ik beslist niet mee kan gaan. V.m.b. mijn voorbeeld, een mogelijk optreden van een tankeskadron in de aanval, zou ik het volgende willen zeggen. Ik heb hier niet gesteld dat dit tankeskadron niet verder voorwaarts kon. Ik heb alleen een mogelijkheid willen schilderen van een optreden in een ononderbroken snelle actie. Een actie waarnaar wij in de tankaanval zullen moeten streven; na een inleidende, bindende, afleidende infanterie-actie. Ik heb nadrukkelijk hier een faseverschil getekend en nadrukkelijk gesteld, dat dit gemechaniseerde infanteriepeloton, agerend op een wijze als in dit voorbeeld — en het is een voorbeeld uit vele — propageert het scheppen van de voorwaarden om tot snelle, efficiënte tankinzet te komen. Dat is normaal een verdeling van krachten in hoofdkrachten en nevenkrachten, in hoofdactie en nevenactie, waarbij alleen de nevenactie aan de hoofdactie voorafgaat, zoals ik ook in de legenda bij dit voorbeeld heb gesteld. De vraag van de majoor Schothorst in dit verband gesteld: is het steunend vermogen van dit infanteriepeloton dan wel wat waard? M.i. gaat het in deze actie niet om het steunend vermogen, het gaat erom, dat de vijand die overwonnen moet worden, de weerstanden die opgeruimd moeten worden zoals ik ze hier geschetst heb, gebonden worden en worden afgeleid. Zodat inderdaad hier dus m.i. sprake is van een manoeuvreren van de infanterie ten bate van de volgende tankactie. En ja, het doorlopend hameren op de vuurkracht van de tank, op de beperktheid van zijn dracht en het kiezen voor een steunende taak van deze tanks in bepaalde gevallen, daar wilde ik dit van opmerken. Een tank heeft drie karakteristieken en laten wij toch alsjeblieft ernaar streven die tank conform zijn karakteristieken te gebruiken. Dan is die tank het machtigst, nl. en masse gebruikt, dan komt het schokvermogen tot uiting; mobiel gebruikt, dus niet in een statische rol, komt de tweede karakteristiek tot uiting en vervolgens is er de vuurkracht. Als wij steeds propageren: tanks in een steunende rol, dan ben ik eerlijk van mening dat wij de tanks misbruiken en ik zou zelfs verder willen gaan. Als wij veel acties construeren waarbij infanterie wordt gesteund door tanks, waarbij wij gebruik maken van alleen de vuurkracht van de tank, dan kunnen wij veel beter en goedkoper een andere oplossing kiezen, nl. door de infanterie te doen steunen, aan de infanterie te koppelen een vuurmond als de Duitse „Begleitartillerie”, het „Sturmgeschütz”. Dat is dan veel efficiënter en naar mijn smaak ook goedkoper. Ik wil dus per se blijven bij mijn mening, dat de gemechaniseerde infanterie die wij gaan kennen, gecreëerd is ter samenwerking met de tanks. In

zeer veel verschillende mogelijkheden, niet in één starre mogelijkheid. De oplossing is te simpel en te mooi om waar te zijn, zoals die door de majoor Schothorst aan de hand is gedaan. Laten wij het toch te blijven zien, dat de gemechaniseerde infanterie voor alles is gecreëerd om de tankactie efficiënter te doen zijn. En in die redenatie zie ik pas in een latere fase, in een latere plaats, pas een mogelijkheid voor een optreden in precies gelijke verhouding. De majoor Schothorst legt mij in de mond dat ik op een gegeven moment in mijn betoog de gemechaniseerde infanterie zelfstandig wil doen optreden. Ik meen nadrukkelijk te hebben gesteld, zelfs bij herhaling, dat dit niet de bedoeling is en ik heb zelfs in een van mijn vijf mogelijke regels gesteld, dat de gemechaniseerde infanterie niet zelfstandig moet worden gebruikt. Steeds is er een samenhang, een onverbreekelijk partnerschap met de tanks. Alleen in het ene geval zal dat tot uiting komen in de vorm van een gecoördineerd optreden, elk element vechtend in zijn eigen verband en in het andere geval zal de beoordeelde toestand moeten concluderen tot een geïntegreerd optreden. Zelfstandig ageren van deze infanterie heb ik zelfs ontkend. Nog een punt uit het betoog van de majoor Schothorst, dat ik kort kan behandelen, nl. het gekozen voorbeeld van de Franse pantserinfanteriebrigade. Ook in dit verband wil ik opmerken dat ik niet heb gesteld dat de Franse pantserinfanteriebrigade drie gemechaniseerde bataljons heeft. Ik ken de samenstelling van de Franse pantserinfanteriebrigade zeer goed. Die heeft nl. een régiment mécanisé (régiment wil zeggen een bataljon, 824 man met 68 AMX'jes) en naast dat regiment hebben zij een régiment motorisé en als derde hoofdmanoeuvre-element hebben zij een régiment de chars légers; de chasseurs de chars, dus het lichte tankje. En ik blijf volhouden dat de samenwerking tussen de gemechaniseerde infanterie in de Franse pantserinfanteriebrigade (met de lichte tanks) essentieel iets anders is als samenwerking tussen gemechaniseerde infanterie en middelbare tanks. Lichte tanks treden — gezien hun rol van chasseur de chars — nooit en masse op, middelbare tanks bij voorkeur wel. Lichte tanks in de Franse visie zullen altijd moeten worden geïntegreerd met infanterie. Dat zal altijd moeten, dat kan niet anders. Daar is integratie het normale verschijnsel. Maar voor ons is dit geen goed voorbeeld; wij krijgen geen samenwerking gemechaniseerde infanterie/lichte tanks, wij krijgen samenwerking gemechaniseerde infanterie/middelbare tanks. En daardoor — of wij het prettig vinden of niet — zullen wij, als wij naar een voorbeeld zoeken, in eerste instantie eerder te biecht moeten gaan bij de Duitsers die hetzelfde samenspel kennen en bij de Amerikanen, dan bij de Fransen. Hoe interessant overigens de Franse visie van het gevecht van verbonden wapens op zich zelf is, en eventueel zelfs hoeveel er ook voor te zeggen is.

Voor wat de majoor Schothorst opmerkt, mijnheer de voorzitter, aan het adres van de Duitse Inspizient van de Infanterie, als deze spreekt van doorgedrongen motief: al gevoel ik geen behoefte deze Duitse generaal te verdedigen, ik wil toch wel even opmerken, dat ook doorgedrongen gemotoriseerde infanterie tot de mogelijkheden in een toekomstige oorlog behoort. Denken wij maar aan de infiltratiemogelijkheid. Dan kun je inderdaad als verdediger geconfronteerd worden met doorgedrongen gemotoriseerde infanterie, zelfs met doorgedrongen infanterie te voet. De mogelijkheid zit er in, denkt u maar aan luchtlandingen. Geheel uitgesloten en zo bijzonder dwaas vind ik derhalve deze Duitse bewering toch niet.

Ik wil ook iets zeggen over de opmerking van majoor Schothorst luidende: „Dit staat in de Franse voorschriften”. Op het gebied van de moderne samenwerking infanterie/tanks in Frankrijk bestaan thans nog geen voorschriften. Wel bestaan er twee belangrijke publikaties: een notice provisoire sur la tactique de la brigade dans le cadre de la division cinquante-neuf, en dat is de gemechaniseerde infanteriedivisie, en er bestaat een tweede notice provisoire sur la logistique de la brigade dans le cadre de la division cinquante-neuf. Die twee zijn, dat is mij bekend, op de Hogere Krijgsschool aanwezig. Ik heb er ook inzage van gehad en ik weet op welke wijze deze notices provisoires worden uitgetoetst, alvorens men overgaat tot het formuleren van definitieve voorschriften. Bij de diverse parate troepen van de Fransen worden deze notices provisoires in beproeving gegeven. Eén brigade krijgt een heel kalenderjaar lang de beproeving van één hoofdgevechtvorm, b.v. het aanvallend gevecht, terwijl tegelijkertijd een andere brigade een heel jaar lang de beproeving krijgt van het verdragend gevecht en een derde de beproeving krijgt van het verdedigend gevecht. Het voordeel van deze gang van zaken is, dat (op dezelfde manier tussen twee haakjes gaat het met de notice provisoire sur la logistique) men van de Franse Generale Staf, van de Franse studie-instanties, de nodige oefeningen krijgt opgedragen en men is ook bevoegd er zelf een aantal te ontwerpen. Na een jaar wisselen de taken. En na drie jaar gaat men over tot het waarderen van al de resultaten en gaat men ten slotte over tot het opstellen van definitieve voorschriften. Een werkwijze, die het voordeel heeft dat de notices provisoires er zijn, daarop wordt gewerkt als ondertussen iets mocht gebeuren op het gebied van het uitbreken van een conflict of wat dan ook. Dat is de basis waarop iedereen werkt. Er is dus een provisorische eenheid van doctrine. Daarna pas, nadat de zaak helemaal gewaardeerd is en bestudeerd is, wordt geconcludeerd en worden voorschriften opgesteld.

Ten slotte nog een opmerking van de majoor Schothorst. Kleine infanterie/tankteams bepleit hij, die de vijand tot concentratie dwingen. Dit doet mij een beetje denken aan „the wishfull thinking” van een vroegere Engelse methode, waarbij wij de vijand kanaliseerden naar een killing ground. Wij hebben geen van allen ooit geloofd in de handwijzer: „To the killing ground”, die de verdediger plaatste en die een aanvaller eventueel zou moeten volgen. Wij moeten ook niet geloven in kleine infanterie/tankteams, die de vijand tot concentratie dwingen. Ik geloof niet dat dat een reële veronderstelling is, dat de vijand daar in zal trappen, d.w.z. tot concentratie zal overgaan als daar helemaal geen noodzaak voor is.

Mijnheer de voorzitter, er is natuurlijk meer in het betoog van de majoor Schothorst. Hij heeft ook vele zaken naar voren gebracht, die niet behoorden tot en niet sloegen op datgene wat ik naar voren heb gebracht. Hij heeft een gedegen, een uitgebreid betoog opgesteld en ik moge de beantwoording van de majoor Schothorst besluiten met te zeggen, dat hij ook enkele dingen heeft beweerd die ik voor het eerst hoor. Daar ben ik hem dankbaar voor. Ik weet hoe hij zich in deze materie verdiept heeft en ik geloof ook dat dit de wijze is waarop wij uiteindelijk tot een resultaat bij de totale aanpak van het probleem moeten komen, nl. uitwisseling van gedachten. Ook al blijf ik mijn bezwaren tegen zijn visie op bepaalde verschilpunten die hij met mij heeft, handhaven.

Als ik dan, mijnheer de voorzitter, de kolonel Beelaerts van Blokland, die als tweede spreker naar voren trad, mag beantwoorden. De kolonel heeft drie punten naar voren gebracht en een vraag geformuleerd. Het eerste punt dat de kolonel Beelaerts van Blokland naar voren bracht was, dat hij waarschuwde tegen mijn bewering de gemechaniseerde infanterie machtig te noemen. Ik zou hiervan willen zeggen, dat ik dit inderdaad gedaan heb, maar dat ik niet bedoeld heb: machtig in vergelijking met de tanks. Ik bedoel: machtig in vergelijking met orthodoxe infanterie die wij tot op heden uitsluitend bezitten. Wat de kolonel heeft gezegd over Franse handelsgrapjes, ik moge opmerken, dat ik zelf al gesignaleerd heb de naamsverandering van de AMX-véhicule de transport de troupes in véhicule de combat d'infanterie, terwijl overigens het apparaat precies hetzelfde blijft.

Het tweede punt dat de kolonel naar voren bracht is het aanbevelen van indeling van een gemechaniseerd tirailleurpeloton per eskadron. Dit is conform de Franse visie. Ik zou daarvan willen zeggen: mijnerzijds 100 % akkoord. Maar ik zou erbij willen zeggen: ik ben ervan overtuigd (en het is ons allen ook bekend) dat het niet in het voornemen ligt om dit in Nederland te realiseren. Wij gaan nadrukkelijk opstellen gemechaniseerde infanterie helemaal op de wijze zoals vanavond is belicht en helaas zullen wij ons niet willen en niet kunnen permitteren om organiek in de tankeskadrons een gemechaniseerd peloton infanterie in te voegen.

In de derde plaats waarschuwde de kolonel tegen het afhaken van een eskadron van een middelbaar tankbataljon onder het motto van: niet voor niets heeft een tankbataljon drie eskadrons. In dit verband moge u mij permitteren, mijnheer de voorzitter, om een kleine ervaring te vertellen die ik zelf ruim een jaar geleden, toen ik bij de Fransen was, heb ondervonden en dat is deze. Bij de brigade blindée, dus bij de pantserbrigade op een vraag mijnerzijds werd mij meegedeeld (en die mededeling werd unaniem gedaan) door al de Franse functionarissen daar: kijk eens, wij spreken ons er niet over uit, als leden van de brigade blindée, of de pantserinfanteriebrigade — de Franse conceptie zonder middelbare tanks organiek — al dan niet behoefte heeft aan chars moyens, aan middelbare tanks. Maar als zij ze krijgen: pas à la poche de la brigade blindée, niet op kosten, op de zak van de pantserbrigade. Dit was de cavaleristische opvatting van de heren van de brigade blindée. En nu is het aardige, dat toen ik even later bij de brigade mécanisée, bij de Franse pantserinfanteriebrigade kwam en dezelfde vraag stelde, heel wat anders werd gezegd, dat toch in feite dekte datgene wat men bij de pantserbrigade had meegedeeld, nl. dit: wij willen in onze pantserinfanteriebrigade (en nogmaals dit is Franse visie) helemaal geen middelbare tanks hebben. Heeft men taken waarbij middelbare tanks nodig zijn, dan moet men die niet aan ons geven, maar aan de brigade blindée. Bovendien, als wij (nogmaals, de Franse visie is een andere dan de onze) middelbare tanks brengen in de pantserinfanteriebrigade, dan heeft dat enorme consequenties. Nu heeft de pantserinfanteriebrigade brugslagcapaciteit tot klas 20 (twee maal dertien is zesentwintig meter) en daar passeert onze hele brigade over. En wat nu met die organieke brugslagcapaciteit als wij middelbare tanks krijgen? Dan zijn er allerlei logistieke consequenties; en ten slotte zei men: indeling van middelbare tanks tast onze visie (de Franse visie, de Franse conceptie) van de pantserinfanterie aan. Zo staan er allerlei meningen tegenover elkaar. Het afhaken van een

eskadron, als ik daar een uitspraak over zou moeten doen, dan zou ik willen zeggen: het is helaas vaak nodig. De vraag die de kolonel stelt: of onze ostwapens ook gemechaniseerd zijn in de toekomstige gemechaniseerde infanterie-eenheden. Daar zou ik op willen antwoorden: ze moeten het zijn. Een andere vraag is, die de kolonel niet gesteld heeft, maar die ook vaak opgeworpen wordt, of in een gemechaniseerde eenheid ook alle verzorgingsvoertuigen moeten worden gemechaniseerd. En daar zou ik neen op willen antwoorden. En dat ziet u ook nergens in het buitenland. Ik zou in dit verband, al is het geen vraag van de kolonel geweest, nog iets willen zeggen. Dat is dit: de Landcent-aanbeveling, die wij allemaal in West-Europa volgen (d.w.z. het opstellen van deze pantserinfanteriebrigades), is 3 gemechaniseerde infanteriebataljons contra 1 tankbataljon in de pantserinfanteriebrigade, 2 tankbataljons contra 1 gemechaniseerd infanteriebataljon in de pantserbrigade. Dit is de aanbeveling en niet alleen ik geloof, dat deze aanbeveling v.w.b. de pantserinfanteriebrigade veel te ver gaat. Als wij ons even de Amerikaanse organisatie voor ogen stellen, de rijke organisatie van de pentomic divisie die de Amerikanen juist hebben losgelaten omdat zij het Landcent-patroon gaan volgen. De strijd pentomic contra drie-brigadendivisie is gestreden en is gewonnen door de drie-brigadendivisie, want de Amerikanen adopteren deze nu ook. Maar als wij de pentomic divisie nu eens even bezien. Die heeft vijf battlegroups en een transportation batallion, met de mogelijkheid twee van de vijf battlegroups te mechaniseren en drie van die vijf te motoriseren. Dat wil dus zeggen een mechanisatie van 40 %. De Landcent-aanbeveling eist 100 % mechanisatie van drie infanteriebataljons in een infanteriebrigade. Niet alleen, dat het financieel en economisch in geen enkel land te realiseren is, maar in het buitenland, en ook ikzelf na studie van deze zaak, trek in twijfel de wenselijkheid ervan. Ik geloof niet, dat het wenselijk is. Als wij uiteindelijk tot een brigade zouden kunnen komen met b.v. een tankbataljon, twee gemechaniseerde infanteriebataljons en een gemotoriseerd bataljon, dan zouden wij mogen juichen en een mooie organisatie hebben. Nogmaals, ook zo'n rijke organisatie is voor ons voorshands een wensdroom zoals u weet. Dit v.w.b. de vragen van de kolonel Deelaerts van Blokland.

Dan de punten die de overste Kranenburg naar voren heeft gebracht. Daar mag ik ook enkele kanttekeningen bij plaatsen. De overste Kranenburg merkt op: bij gebrek aan pantserdivisies en pantserbrigades kunnen wij in onze verhoudingen in het algemeen niet spreken van domineren door tanks. Laten wij één ding niet vergeten: wij stellen noch pantserbrigades, noch pantserdivisies op. Hier is het volkse gezegde: „Arme lui koken in koud water” toe te passen, want n.m.m. zullen onze pantserinfanteriebrigades moeten worden gebruikt in een rol, die eigenlijk bestemd is voor een pantserbrigade. En dat kunnen wij alleen maar compenseren door daar meer vuurkracht, en op het nucleaire gevechtveld meer nucleaire vuurkracht aan toe te voegen.

De opmerking van de overste Kranenburg, dat bij een optreden in minder overzichtelijk terrein en een grote dreiging van verrassend vijandelijk anti-tankvuur een inniger samensmelten nodig is, „Verzahnung” zoals de Duitsers zeggen, dan anders het geval is, wil ik alleen maar onderschrijven. Nog een opmerking van de overste Kranenburg. Dat is die over de noodzaak van vorming van kleinere stafjes. Als wij hier b.v. geschilderd zien het gezamenlijk optreden van een tankpeloton en een gemechaniseerd infanteriepeloton en ik

propageer daar geen apart stafje voor, dan ben ik — en dat wil ik u wel verklappen — in de pas met de ter zake gedane uitspraak door de CGS. De Fransen doen het wel, maar laten wij dan ook even de Franse organisatie bezien. Die bergt in zich kleine losse états majors tactique, tactische stafjes, die een sous-groupement, enkele compagnieën, tot werking kunnen brengen. In de Franse gedachtengang past hetgene dat de overste Kranenburg naar voren heeft gebracht; te onzent wil men daar niet aan.

De laatste opmerking die de overste Kranenburg heeft geplaatst aangaande de noodzaak van vergroting van onze statische pantserbestrijdingsmiddelen, is mij uit het hart gegrepen. Daar zullen wij inderdaad veel op korte termijn aan moeten doen. Als wij alleen al het totale internationale systeem van pantserbestrijdingsmiddelen bezien, dan zien wij een geweergranaat, een SS10 tot 14-1500 meter, daarna een SS11, de pantserjager, de chasseur de chars, we zien de 90 mm SP en van al die dingen gaan wij voorshands in de toekomst alleen maar realiseren, het lichtste draad-geleide antitankwapentje, de Cobra het equivalent van de SS10, dat in feite een compagnieswapen is; de SS11 is bataljonswapen. Hier lopen wij inderdaad achter en ik ben blij, dat de overste Kranenburg dit op deze plaats nog even heeft onderlijnd.

De luitenant Haga stelt de vraag: bij een wijze van opmarcheren als op de plaat is uitgebeeld, komende in onoverzichtelijk terrein, zal het nodig zijn dat in het zijterrein wordt geageerd. En als dat moeilijk of te riskant is, zal de gemechaniseerde infanterie uit de voertuigen moeten. Een mogelijke oplossing ziet de luitenant Haga hier voor de volgende gemotoriseerde infanterie. Het spijt mij, mijnheer de voorzitter, maar ik kan dat niet zien. Er is op het moment dat wij daar komen met de spits, zuivering van het zijterrein nodig en wij kunnen ons niet permitteren te wachten op volgende gemotoriseerde infanterie, het soort infanterie dat wij bij voorkeur niet in de voorste lijn zullen inzetten. Als het kon, zou ik zeggen ja, laten wij het zo doen, maar het lijkt mij niet mogelijk en niet redelijk. Ik geloof dat wij in het geval dat ik heb genoemd, onoverzichtelijk terrein en kans op overvallingen, uitschakeling van een geheel tankpeloton en mogelijk van de gehele spits, dat wij dan inderdaad de vertraging van het tempo helaas zullen moeten accepteren. Liever dan totale stilstand door het wachten op van achteren aan te trekken gemotoriseerde infanterie.

De kapitein Kramer was de laatste vragensteller en raakte eveneens de kwestie van de antitankmiddelen. Ik meen, mijnheer de voorzitter, en ik ben ervan overtuigd dat de kapitein Kramer daarmee zal kunnen instemmen, dat ik daarover reeds een beschouwing heb gegeven. En ik zou in herhalingen vervallen als ik daar nu nog verder op door zou gaan. Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat ik hiermee de sprekers naar genoegen heb beantwoord.

De Voorzitter:

Ik dank u zeer voor uw voordracht en voor de beantwoording van de sprekers. Ik zal mij enige beperking opleggen om niet te diep op allerlei punten in te gaan in mijn slotwoord, aangezien het vrij laat is geworden; ook al interesseert het onderwerp mij persoonlijk bijzonder, aangezien ik in de afgelopen jaren al een tweetal keren voor de vereniging hierover een voordracht heb gehouden.

In het begin heeft de inleider gesteld, dat niemand kan voorspellen of er een nucleaire of een conventionele oorlog te wachten staat, maar dat wij ons toch moeten voorbereiden met onze tactiek en onze organisatie op een nucleaire, omdat wij natuurlijk anders er achteraan zouden lopen. Maar ik durf op dit moment te stellen, dat zoals de verhoudingen nu liggen, zolang het Westen niet de minimum sterkte heeft bereikt, wij zeker met een nucleaire oorlog zullen moeten blijven rekenen. Ik vond het een beetje jammer dat u in het begin eigenlijk een zeer scherpe scheiding maakte tussen gemechaniseerde en orthodoxe infanterie. Vooral dat woord orthodox geeft voor de infanterie die daartoe zou worden bestemd een enigszins denigrerend stempel en ik zou dat erg betreuren. Immers u heeft ook gezegd, dat men als is gesteld zou hebben dat alle infanterie diende te worden gemechaniseerd; ik geloof echter, dat daar drie bezwaren tegen zijn. In de eerste plaats, omdat bij het mechaniseren van de infanterie men eigenlijk maar een zeer beperkte transportcapaciteit heeft, want zo'n voertuig kan maar één groep bevatten, terwijl een ander voertuig meer kan vervoeren; dat men bovendien het logistische probleem te zwaar zou maken en ten derde — en dat is natuurlijk nog wel een overweging — dat het niet te betalen is.

In het begin van uw voordracht hebt u verschillende malen gezegd dat deze gemechaniseerde infanterie vanuit het voertuig zou moeten kunnen vechten. Nu is het vraagstuk toch zo (ten minste zo zie ik het, ik probeer altijd elk ding tot zijn eenvoudigste proporties terug te brengen), dat bij de samenwerking infanterie/tanks altijd gesukkeld is met het feit, dat de mobiliteit van de infanterie ver achter stond bij die van de tanks. Als de tanks in eerste instantie ingezet waren, duurde het veel te lang voordat wij over de infanterie konden beschikken die wij op een bepaald moment nodig hadden. Wij hebben dat met allerlei hulpmiddelen trachten te ondervangen. Wij hebben allerlei methoden verzonnen en er is gebleken, dat het niet oplosbaar was. Totdat men teruggekomen is — want het is niet iets nieuws deze mechanisatie van de infanterie — tot een voertuig dat deze infanterie in staat stelde de tanks door alle terreinen te volgen en dus op elk moment zijn taak als infanterie te vervullen. Nu waardeer ik het zeer natuurlijk, dat een voordracht als deze, ook al door het debat, medewerkt aan de vorming van gedachten over het optreden van de nog altijd in te voeren gemechaniseerde infanterie in ons leger. Maar bij het stellen van al deze zaken en bij het alleen theoretisch beschouwen moeten wij toch wel in het oog houden, dat wij aan een bepaald voertuig vast zitten. Een voertuig waarvan de Fransen duidelijk hebben gezegd, dat het een transportvoertuig is waaruit dus niet kan worden gevochten. En ik kan ook niet zien hoe dat mogelijk is met dit voertuig, dat er is om de infanterie in staat te stellen door alle terreinen te gaan en enige bescherming te bieden tegen handvuurwapenen en scherven, maar daarmee houdt het ook op.

Ik kan dus nooit zien, dat wanneer een tankaanval zou zijn vastgelopen en de infanterie zou moeten komen om deze tankaanval weer gelegenheid te geven in beweging te komen, dat wij dan die gemechaniseerde infanterie in hun voertuigen vooruit zouden sturen. Want wanneer het terrein zodanig is, dat de tanks er niet meer door zouden kunnen omdat het te gevaarlijk wordt, uiteraard vanwege de tankafweer, dan kan dat gemechaniseerde infanterievoertuig dat ook niet. Want het heeft geen groter vermogen, het kan het dus ook niet,

dus de infanterie zou eruit moeten. Nu is het zo, dat er zich natuurlijk omstandigheden zullen voordoen dat de infanterie ook wel eens het doel binnen zou kunnen rijden. Ongetwijfeld in deze voertuigen, als zij de tanks volgt en pas op het doel misschien de voertuigen verlaat. Omgekeerd zal het ook verscheidene malen voorkomen, dat zij tevoren moet uitstijgen om gewoon het gevecht te voet te voeren. Het beslissende daarbij, voor een groot deel, is weer waar ze op stuiten, maar ook het terrein. En ik mag misschien daarvan eens als voorbeeld vertellen hoe zelfs mensen met oorlogservaring op dit punt blind kunnen zijn. Op een gegeven moment was ik op reis met het British Staffcollege en 's avonds om één uur hadden twee instructeurs aan de bar de grootste ruzie over het gebruik van gemechaniseerde infanterie. De ene zei, dat zij het doel binnenrijdt en de andere zei neen, je moet altijd tevoren uitstijgen. En eindelijk vroegen zij mij wat ik er nu van dacht. Toen heb ik alleen gevraagd waar de een gevochten had en waar de andere. Toen bleek, dat de man die er altijd in reed, had gevochten in Noord-Afrika en de man die uit liet stijgen had gevochten in West-Europa. Kijk, daar ligt het in, want het terrein was zodanig dat je je het hier in Europa niet kon veroorloven te rijden. Maar in Afrika, waar je kilometers kon overzien, het wel kon doen. Ik geloof, dat dit dan ook een zeer grote invloed zal hebben. Ik blijf ervan overtuigd, dat de infanterie veelvuldig het voertuig zal moeten verlaten. T.a.v. de bescherming, ja, of ter bescherming van de tanks nu organiek infanterie moet worden ingedeeld? Wij doen dat niet. Maar ik geloof, dat de brigadecommandant die deze lieden onder zich heeft, daar toch wel maatregelen voor zou kunnen nemen. Wij hebben al zo gemakkelijk gepraat over het verbreken van verbanden en in dit geval geloof ik, dat de brigadecommandant daar geen erg grote bezwaren in zou zien. Nogmaals, ik geloof dat een avond als deze inderdaad heeft bijgedragen tot de vorming van gedachten hoe wij met dit materieel op den duur zouden kunnen optreden, hoe wij onze organisatie kunnen vervolmaken en ik ben u daarvoor dan ook zeer dankbaar. Ook de debaters voor hun opmerkingen, ook voor hun oneens zijn. In sommige punten waarbij zij het met de inleider niet helemaal eens zijn, kon ik wel met ze meevoelen.

Nogmaals mijn hartelijke dank en dan ten slotte de hartelijke dank van het bestuur van onze vereniging aan de kolonel Beelaerts met zijn toegevoegde officieren voor de organisatie van hedenavond. Maar vooral ook voor de bijzonder gastvrije wijze waarop wij hier zijn ontvangen.

Kolonel Beelaerts van Blokland:

Generaal, het is mij een bijzonder genoege geweest om u hier te hebben mogen ontvangen.

De Voorzitter:

Hiermede sluit ik deze bijeenkomst.

STELLINGEN

1. Het moderne gevecht dient zich af te spelen met relatief weinig, doch overwegend mobiele, troepen in relatief grote gebieden. Onder nucleaire zowel als onder conventionele omstandigheden zal als manoeuvre-element een tank/infanterie team optreden.
2. Ter samenwerking met de tanks is een speciaal soort infanterie gecreëerd — de gemechaniseerde —, die in technisch en tactisch opzicht moet zijn aangepast aan de tankeenheden.
3. De regels voor het gebruik van die gemechaniseerde infanterie kunnen niet dezelfde zijn als die voor de steeds te voet vechtende infanterie.
4. Van de beide componenten is de tankeenheden de machtigste. Hoewel tanks in vele gevallen gebruikt kunnen en moeten worden ter ondersteuning van infanterie-acties, moet waar mogelijk worden gestreefd naar inzet van de gemechaniseerde infanterie ter ondersteuning van de tanks.
5. Een modern leger heeft behoefte aan veel gemechaniseerde infanterie, doch orthodoxe infanterie blijft nodig. Het is vaak economischer bepaalde taken door orthodoxe infanterie te doen verrichten.
6. Gemechaniseerde infanterie moet zo mogelijk niet zelfstandig worden ingezet. Nauwe samenwerking met de tanks houdt echter niet altijd in de vorming van gemengde teams (integratie). Gezamenlijke actie waarbij beide componenten in het eigen verband optreden (coördinatie) zal vaak voorkomen.
7. Gemechaniseerde infanterie moet ook te voet kunnen ageren, doch dit slechts doen als de factoren „terrein“ en/of „vijandelijk dispositief“ daartoe dwingen. Een gevecht te voet moet in tijd en ruimte sterk worden beperkt, omdat de beweging alsdan langzaam en onbeschermd zal moeten geschieden.
8. Splitsing van het bataljon en zelfs van de compagnie moet bij gemechaniseerde infanterie voorshands worden geaccepteerd.
9. Het grootste rendement wordt verkregen door zoveel mogelijk dezelfde gemechaniseerde infanterie-eenheid (bataljon, compagnie) te koppelen aan dezelfde tankeenheden (eskadron, bataljon).
10. Zeer kleine tank/infanterie teams ontwikkelen weinig slagkracht. Een belangrijke capaciteit van de tanks — hun schokvermogen — komt alleen bij massaal gebruik ten volle tot uiting.

Slotwoord

Bij het begin van deze voordracht werd aangestipt, dat ik niet de illusie heb, hiermee het gehele tactische samenspel van de gemechaniseerde infanterie met de tanks uitputtend te behandelen. Maar ook als mijn beschouwing veel dieper zou zijn gegaan, zouden zich ongetwijfeld in de praktijk nog vele problemen presenteren. Slechts moge ik uiting geven aan de hoop een steentje te hebben bijgedragen tot de gedachtenvorming omtrent dit voor ons allen zo belangrijke en binnenkort urgente onderwerp.

MEDEDELINGEN VAN HUISHOUDELIJKE AARD

NIEUWE LEDEN

Nederland

Apeldoorn: W. van der Heem, Majoor der Genie.

Bilthoven: P. Oldhoff, Res.-Kapitein der Fuseliers.

Ede (Gld.): C. C. Dubbelman, Kapitein der Artillerie.

's-Gravenhage: Ir. P. W. Maris, Majoor van de Technische Dienst.

België

Brussel: F. Jansen, Majoor.

CONTRIBUTIE

In de bijeenkomst op 19 oktober 1960 is de contributie voor 1961/62 met algemene stemmen vastgesteld op 15 gulden.

De leden die de contributie 1960—1961 nog niet voldaan hebben, worden dringend verzocht zulks alsnog spoedig te doen.

Art. II van het Reglement. Leden, die voor het lidmaatschap wensen te bedanken, zijn verplicht zulks vóór de 15de september schriftelijk aan de Secretaris-Penningmeester te melden. Geschiedt de kennisgeving later, dan zijn zij opnieuw verbonden voor het aangevangen werkjaar, dat telkens de 1ste oktober begint.

Het Bestuur van de Vereniging ter beoefening van de Krijgswetenschap is thans als volgt samengesteld:

J. H. Couzy, Lt.-Generaal der Artillerie o.n.a., Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Voorzitter; *A. L. van den Berge*, Luit.-Generaal Inf., Ondervoorzitter; *G. Gouman*, Kolonel G.S., directeur H.K.S., Redacteur Orgaan en W.J.; *E. R. d'Engelbronner*, Generaal-Majoor G. S.; *A. C. Lamers*, Majoor der Mariniers; *Mr. F. R. Mijlieff*, Directeur-Generaal voor Openbare Orde en Veiligheid; *J. G. Stegeman*, Commandeur; *W. den Toom*, Generaal-Majoor K.Lu.; *W. F. ten Boske*, Lnt.-Kolonel der Infanterie, Secretaris-Penningmeester.

**Geef bij adresverandering kennis aan de Secretaris-Penningmeester,
Sleedoornstraat 3, 's-Gravenhage, tel. 32.24.78
en vergeet VOORAL niet ons een nieuw lid op te geven.**